

B

0
0
0
0
1
8
9
2
9
0

LORD BYRON'S
ARMENIAN EXERCISES

AND

691

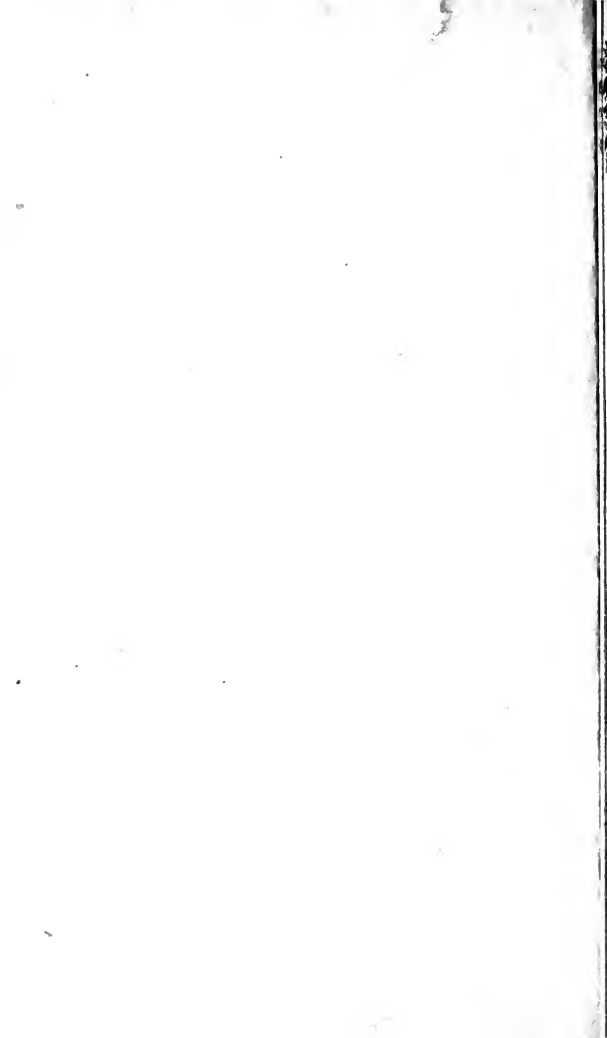
POETRY

VENICE

IN THE ISLAND OF S. LAZZARO

1870

LORD BYRON'S
ARMENIAN EXERCISES
AND
POETRY

VENICE
IN THE ISLAND OF S. LAZZARO.

—
1886

PLP
YRL

LORD BYRON'S

ENGLISH AND ARMENIAN

HANDWRITING

Lord Byron

10-7 of suppl.

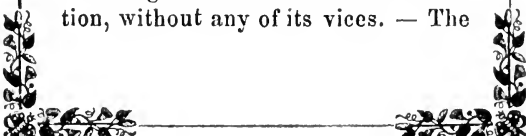

FROM THE LETTERS

OF LORD BYRON

2 January 1817

On my arrival at Venice in the year 1816, I found my mind in a state which required study, and study of a nature which should leave little scope for the imagination, and furnish some difficulty in the pursuit. — At this period I was much struck — in common, I believe, with every other traveller — with the Society of the Convent of St. Lazarus, which appears to unite all the advantages of the monastic institution, without any of its vices. — The

Ի ԹՂԹՈՅ

ԼՈՐՏ ՊԱՅՐԸՆԻ

2 Յունուար 1817

Յորժամ յամին 1816 հասի ես 'ի վե-
նետիկ՝ կարևոր պէտս անձին իմոյ զուս-
մանց հրահանգս համարեցայ, զի խուն
մի պարապ առցեն ստեղծաբան ցնորք
մտացս, և զի ոչ յոյժ հեշտեաւ կարա-
ցից 'ի ձեռս բերել զայնոսիկ: — Ի ժա-
մանակի աստ յայսմիկ յոյժ հիացեալ
էին միտք իմ, որպէս և այլոց ամենայն
ուղևորաց, ընդ միաբանութիւն կրօնա-
ւորելոցն 'ի սուրբն Ղազար, որք լիուլի
յանձինս բերեն զամենայն բարեմասնու-
թիւնս մենաւորութեան կենօք վարժե-

neatness, the comfort, the gentleness, the unaffected devotion, the accomplishments, and the virtues of the brethren of the order, are well fitted to strike the man of the world with the conviction that there is another and a better even in this life. — These men are the priesthood of an oppressed and a noble nation, which has partaken of the proscription and bondage of the Jews and of the Greeks, without the sullenness of the former or the servility of the latter. This people has attained riches without usury, and all the honours that can be awarded to slavery without intrigue. But they have long occupied, nevertheless, a part of the House of Bondage, who has lately multiplied her many mansions. It would be difficult, perhaps, to find the annals of a nation less stained with crimes than those of the Armenians, whose virtues have

լոցն , և անխափք են 'ի թերութեանց նոցին : Քանզի մաքրութիւն , խաղաղացեալ և բարեկեաց վարք , ազնուականութիւն և անկեղծաւոր եռանդն յաստուածայինս և առսքինի հանդամանք միանձանց կղզւոյս այսորիկ , յոյժ 'ի ճահ գան առ 'ի յաղթահարեալ հաւանեցուցանել զաշխարհասիրացն միտս՝ զի և աստէն իսկ 'ի կենցաղումս զոյայլ ինչ և առաւել լաւագոյն : Սոքա են քահանայք հարստահարելոյ՝ բայց առատամիտ ազգի , որ կցորդ եղև տառապանաց և գերութեան Հրէից և Հելլենացւոց , բայց անարատ գտաւ յառաջնացն խոտասրտութենէ և 'ի վերջնոցս անարգ վատութենէ . որ ճօխացաւ ընչիւք առանց վաշխից և տսկոսեաց , և լի եղև ամենայն փառօք զորս մարթիցէ ունել 'ի ստրկութեան առանց խարկանաց . և սակայն զժամանակս երկայնս եկաց մնաց նա 'ի տան կապանաց , և յաւուրս յետինս առաւելաւ բնակութիւն նորա անդէն : Դժուարին

been those of peace, and their vices those of compulsion. But whatever may have been their destiny — and it has been bitter — whatever it may be in future, their country must ever be one of the most interesting on the globe; and perhaps their language only requires to be more studied to become more attractive. If the Scriptures are rightly understood, it was in Armenia that Paradise was placed. — Armenia, which has paid as dearly as the descendants of Adam for that fleeting participation of its soil in the happiness of him who was created from its dust. It was in Armenia that the flood first abated, and the dove alighted. But with the disappearance of Paradise itself may be dated almost the unhappiness of the country; for though long a powerful kingdom, it was scarcely ever an independent one, and the satraps of Persia

իմն թուի ինձ գտանել յիշատակարանս
ազգաց այնչափ ազատս 'ի մեծամեծ
եղեռանց իրբու զՀայոց. քանզի առա-
քինութիւնք նոցա խաղաղութեան են
արդասիք, և թերութիւնքն բռնադա-
տութեան արդիւնք: Սակայն զինչ և
լեալ իցէ բաղդ նոցա, արդարև բանդ
դառն, զինչ և յապագայսն լինիցի,
այլ աշխարհ նոցին յամենայն ժամա-
նակս կացցէ մնասցէ իրբև զմի յառա-
ւելպատուականացն ընդ ամենայն տիե-
զերս. և բարբառ նոցա առ հաճոյա-
զոյն ևս լինելոյ թերևս ոչ իմիք կա-
րօտասցի, բայց մտադիւրագոյնս ար-
դեօք յուսումն նորին թեակոխելոյ: Ե-
թէ ուղղութեամբ ոք իմաստից սրբա-
խօս տառիցն խելամուտ լինել կամեսցի,
'ի Հայոց աշխարհին զՆդեմն տնկեաց
Աստուած, 'ի Հայս, որ որպէս և ամե-
նայն սերեալքն յԱդամայ, կարի ծան-
րագնի զփոխարէնն կռեաց ընդ վա-
ղանցիկ հաղորդակցութեան երկրի իւ-
րոյ յերջանկութիւնն այնորիկ որ ստեղ-

and the pachas of Turkey have alike desolated the region where God created man in his own image. . . . .

TO MR. MOORE

5 December 1816

By way of divertisement, I am studying daily, at an Armenian monastery, the Armenian language. I found that my mind wanted something craggy to break upon; and this — as the

Ժաւ 'ի փոշոյ նորա: Ի Հայս՝ զառա-
ջինն համաշխարհական հեղեղաց ցա-
ծեան ջուրք, և աղունեակն եղիտ դա-
դար ոտից իւրոց: Այլ յաւուրց ժամա-
նակացն յորս Եղեմն անհետացաւ, եկին
հասին թերևս և աղէտք աշխարհին. և
թէպէտ ած նա զբռամբ և զզօրաւոր
թագաւորութիւն, այլ միահեծան պետ
չեղև երբէք. և նախարարք Պարսից և
դեհպետք Տաճկաց վատթարեալ ապա-
կանեցին զաշխարհն յորում էստեղծ
Աստուած զմարդն 'ի նմանութիւն
պատկերի երեսաց իւրոց:...

ԱՌՊ. ՄՈՒՐ

Յ Դեկտեմբեր 1816

Ի զբօսանս անձին ուսանիմ զՀայոց
լեզու 'ի մենաստանին Հայոց: Քանզի
և տեսանեմ քաջ եթէ դժուարաձեռ-
նարկելի ինչ պիտոյ է մտացս՝ յոր խոր-
տակեսցի. և զի աստանօր դժուարա-

most difficult thing I could discover here for an amusemet - I have chosen, to torture me into attention. It is a rich language, however, and would amply repay any one the trouble of learning it. I try, and shall go on; - but I answer for nothing, least of all for my intentions or my success. There are some very curious Mss. in the monastery, as well as books; translations also from Greek originals, now lost, and from Persian and Syriac etc.; besides works of their own people. Four years ago the French instituted an Armenian professorship. Twenty pupils presented themselves on Monday morning, full of noble ardour, ingenuous youth, and impregnable industry. They persevered, with a courage worthy of the nation and of universal conquest, till Thursday; when fifteen of the twenty succumbed to the six-and-twentieth letter of the al-

դոյնն է սա 'ի դրօսանս, ընտրեցի խոշտանգել զիս յայն սլարապելով: Ընդուն, և առատապէս փոխարինէ եթէ որ աշխատ լիցի յուսումն նորին: Փորձ փորձեմ և յառաջ ընթացայց, սակայն ոչ ինչ երաշխաւորեմ, ևս առաւել զդիտաւորութեանցս իմոց և դարգացմանցս 'ի նոյն: Են 'ի մենաստանիս ձեռագիր մատեա՛ք կարիարժանաւորք հետաքըննութեան, են և սյլ մատեանք, են և թարգմանութիւնք 'ի յունական սկզբնագրոց որոց ոչ երևին բնագիրք առ մեք, որպէս և 'ի սլարսկականէն իսկ և յԱսորւոյն և սյլն. բաց յերկասիրութեանց որ բնիկ ազգայնոցն են: Ի շորից ամաց հետէ հաստատեցաւ 'ի Գաղղիա, վարժապետ հայկական լեզուի. աշակերտք քսան թուով մտին անդր յառաւօտու երկուշաբաթին, վառեալ ազնուական իմն եռանդեամբ, երիտասարդք հանձարիմաստք, և անհամեմատք 'ի ձարտարութեան: Պինդ կացին եռանդեամբ՝ արժանի ազգին և աշխար-

phabet. It is, to be sure, a Waterloo of an alphabet - that must be said for them. But it is so like these fellows, to do by it as they did by their sovereigns - abandon both; to parody the old rhymes,

“ Take a thing and give a thing ” -

“ Take a king and give a king. ”

TO MR. MURRAY

4 December 1816

I wrote to you at some length last week, and have little to add, except that I have begun, and am proceeding in a study of the Armenian language, which I acquire, as well as I can, at

հակալ յաղթութեանն՝ մինչև ցօրն
երեքշարաթի, յորում հնդետասանք ՚ի
քսանից յաղթահարեցան ՚ի քրսանև
վեցերորդ գիր ասթութայիցն: Արդարև
իսկ Վաղերլոյ է ասթութայից, զայս
այսպէս արժան է ասել զնոցանէ: Քաջ
իսկ ՚ի դէպ բնաւորութեան մարդկանդ,
զայն ինչ առնել ընդ ասթութայսն, զոր
ինչ արարին ընդ թագաւորս իւրեանց,
լքանել զիւրաքանչիւրն, ՚ի դէպ իսկ ե
լեալ նոցա նախնոյ առակին.

« Առ զայս և տուր զայն ».

« Առ արքայ և տուր արքայ »:

ՄՌՊ. ՄԸՐԻ

4 Դեկտեմբեր 1816

Երկարագոյնս գրեցի Քեզ յանցելում
եօթնեկի, և սակաւ ինչ յաւելից, զայն
միայն եթէ սկսայ և յառաջ վարեմ զու
սումն հայկական լեզուի, յոր հրահան
գիմ ըստ իմում կորի ՚ի մենաստանին

the Armenian convent, where I go every day to take lessons of a learned friar, and have gained some singular and not useless information with regard to the literature and customs of that oriental people. They have an establishment here – a church and convent of ninety monks, very learned and accomplished men, some of them. They have also a press, and make great efforts for the enlightening of their nation. I find the languages (which is twin, the literal and the vulgar) difficult, but not invincible (at least I hope not). I shall go on. I found it necessary to twist my mind round some severer study, and this, as being the hardest I could devise here, will be a file for the serpent.

Հայոց, ուր երթամ առնուլ՝ դաս 'ի բանիբուն կրօնաւորէ ումեմնէ. և ծանեայ նորահրաշ և ոչ անպէտ տեղեկութիւնս ինչ զմատենագրութենէ և զսովորութեանց ազգին այնորիկ: Այնոցա աստանօր տեղի բնակութեան, եկեղեցի և մենաստան իննսուն միանձանց, յորոց սմանք սրբ հմուտք են և հրահանգեալք: Այնոցա և տպագրատուն և մեծաւ ջանիւք զհետ են 'ի լուսաւորել զազգն իւրեանց: Գժուարին թուի ինձ լեզուն (որ յերկուս ազգս բաժանի 'ի զրոց և յաշխարհիկ) թէպէտ և ոչ անյազթելի (որպէս յուսամս), յառաջ դիմեցից: Հարկ համարեցայ կաշկանդել զմիտս խիստ սւամամբ խիք, և զի սա որպէս կարծեմ՝ խստագոյնն է աստանօր՝ խարտոց օձին եղիցի:

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆԻ

ԼՈՐՏ ՊԱՅՐԵՆԻ

~~~~~
LORD BYRON'S

TRANSLATIONS

ՀԱՏՈՒԱԾՐ

ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆՆ ՀԱՅՈՑ

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱԿՐ

Ի Լ Ո Ր Տ Պ Ա Յ Ր Ը Ն Է

Ի հրահանգս անձինն ի
հայ բարբառ

Արչակ մեծ արքայն Պարսից և Պարթևաց, որ և ազգաւ իսկ Պարթև, ապրատամբել ասեն ՚ի Մակեդոնացւոցն, և թագաւորել ՚ի վերայ ամենայն արևելից, և Սորեստանեայց. և սղանանել զԱնտիոքոս թագաւոր ՚ի Նինուէ, հնազանդեցուցանել զամենայն տիեզերս ընդ ձեռամբ իւրով:

Սա թագաւորեցուցանէ զեղբայր իւր զՎաղարչակ ՚ի վերայ աշխարհիս Հայոց. պատեհ իմն համարեալ այսպէս անշարժ իւրոյ թագաւորութեանն լինել: Եւ քա-

PIECES

OF THE ARMENIAN HISTORY

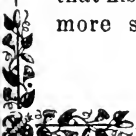
TRANSLATED

BY LORD BYRON

*to exercise himself in the
arm. language*

Arsaces the great king of the Persians and Parthians, is said with the Parthians to have revolted from the Macedonians, to have reigned over all Assyria and the east; and having slain the king Antiochus at Nineveh, to have reduced the world under his dominion.

He appointed his brother Valarsaces King of Armenia, rightly deeming that his dominions would thus become more secure and consolidated. He

դաք թագաւորութեան տայ նմա զՄըծ-
րին . և սահմանս հատանէ նմա զմասն
ինչ յարեմտեայ Ստորեոց , և զՊաղես-
տին , և զԱսիա , և զամենայն միջեր-
կրեայս , և զԹիտալիա՝ ՚ի ծովէն Պոն ,
տոսի մինչև ՚ի տեղին՝ ուր կաւկաս
յարեմտեանն յանգի ծով . և զԱտրպա-
տական . « և այլ որչափ միաք քո և քա-
ջութիւն հատանեն . զի սահմանք քա-
ջաց , ասէ , զէնն իւրեանց . որքան հա-
տանէ , այնքան ունի » :

Սորա կարգեալ զիշխանութիւն իւր
մեծապէս , և հաստատեալ զթագաւո-
րութիւն իւր՝ կամ եղև զիտել սորա , թէ
ոյք , և որպիսի արք տիրեալ են ՚ի վերայ
աշխարհիս Հայոց մինչև ցնտ . զքաջաց
արդեօք , եթէ զվատաց անցեալ ունի
զտեղի :

Եւ գտեալ զոմն Ստորի Մարիբաս
(կամ Մարաբաս) կատինայ , այր ուշիմ
և վարժ քաղղէացի և յոյն գրուլ , զոր
յղէ առ մեծ եղբայր իւր Արշակ արժա-
նի ընծայիւք , բանալ նմա զղիւանն ար-

bestowed upon him the royal city of Nisibin, and assigned the limits of his territory, one part from the west of Syria, and Palestine and Asia, and all the inland places and Thitalia from the Pontic sea to the spot where Caucasus ends in the western Ocean, and Atropatane, and “ whatever else thy prudence or valour may acquire. For to the brave, he says, their arms are boundaries, what they win, they wear ”.

He, when he had completely tranquillized his kingdom, and established his power, desired to know, who and what sort of men had reigned before him over Armenia, and whether they were valiant or indolent.

Having chosen therefore a Syrian, Maribas (or Marabas) of Catina, a learned man, and very skilful in Chaldaic and greek literature, he sent him to his brother Arsaces, with proper pre-

քունի . և զրէ առնա ձև բանից օրինակ
դայս :

« Արչակ թագաւոր երկրի և ծովու .
որոյ անձն և պատկեր որպէս և է իսկ
մեր Աստուածոց . իսկ բախտ և պատա-
հումն՝ ՚ի վեր քան զամենայն թագաւո-
րաց . և մտաց լայնութիւն՝ որչափ երկնի
՚ի վերայ երկրի . Վաղարչակ կրտսեր եղ-
բայր քո և նիղակակից , որ ՚ի քէն կար-
գեալ Արքայ Հայոց . Ո՛ղջ լեր ամենայն
յաղթութեամբ :

Քանզի պատուէր ընկալայ ՚ի քէն՝ քա-
ջութեան և իմաստութեան հոգ տանել ,
ոչ երբէք անփոյթ արարեալ զքոյոյն
խրատու , այլ խնամ տարեալ հոգացայ
ամենայնի՝ որչափ միտք և հասողու-
թիւն բաւեցին :

Եւ այժմ ՚ի քումմէ ինամակալութե-
նէ ղետեղեալ թագաւորութիւնս՝ խոր-
հուրդ ՚ի մտի եղի զիտել , թէ ո՛յք ո-
մանք յառաջ քան զիս իցեն տիրեալ աշ-

sents, to entreat him to permit the inspection of the royal Archives; and furnished him with letters, of which the following is a specimen.

“ To Arsaces king of Earth and Sea, whose form and image are like those of our Gods, but his fortune and fate above all monarchs, and the greatness of his mind such as is the heaven above the earth; Valarsaces his younger brother and fellow-soldier, appointed by him King of Armenia, sends health and victory in all things.

Since I received thy commands to cultivate valour and wisdom, I have never neglected this thine admonition; but have administered in all things with diligent care, to the extent of my capacity and power.

Being delegated by thee to this kingdom, I have resolved to inquire what order of men ruled over Armenia before me, and what was the ori-

խարհիս Հայոց . և ուստի նախարարու-
թիւնքս՝ որ աստ կան : Ձի ոչ կարգք ինչ
լեալ աստ յայտնի , և ոչ մեհենից պաշ-
տամունք , և ոչ գլխաւորաց աշխարհիս
առաջինն յայտնի է , և ոչ վերջինն , և ոչ
այլ ինչ օրինաւոր . այլ խառն 'ի խուռն
ամենայն և վայրենի :

Վասն որոյ աղաչեմ զքո Տէրու-
թիւնդ , հրամայես բանալ զգիւանդ ար-
քունի ընդդէմ առնդ եկելոյ առաջի
քոյոյ հզօր Տէրութեանդ . զի գտեալ
զըզձալին եղբօր քոյ և որդւոյ՝ բերցէ
զստոյզն փութապէս . և զմեր հեշտու-
թիւնն որ 'ի կամակատարութենէ լեալ
քաջ գիտեմ խնդութիւն քեզ լեալ :
Ո՛ղջ լեր երևելիդ բնակութեամբ 'ի
մէջ Ղից » :

Եւ ընկալեալ Արշակայ մեծի զգիրն
'ի ձեռաց Մար Իրասայ Կատինայ՝ մե-
ծաւ լիմտութեամբ հրամայէ առաջի
առնել նմա զՂիւանն արքունի՝ որ 'ի

gin of these Satrapies around me. For neither indeed appears any regularity of things here whence it may be seen, what was the worship in the temples, or what was first or last done in this region, nor are there any certain laws, but all is confused and barbarous.

For which reasons I pray thee, my Lord, that to this man, who will abide in the presence of thy Majesty, the ingress of the royal library may be permitted that he may acquire the knowledge of such things as thy brother and son desires, and return to us with the truth. And the pleasure which is to arise from the fulfilment of our wishes, we well know will be a joy to thee also. Farewell, O thou illustrious dweller among the Gods! „

When Arsaces the Great had received these letters from Mar-Ibas of Cattina, with the greatest alacrity he permitted him to search the royal Archi-

Նինուէ . միանգամայն և ուրախացեալ
այսպիսի միտս ունել եղբոր իւրոյ՝ որոյ
դիէս թագաւորութեան իւրոյ հաւա-
տացեալ էր :

Եւ խուզեալ սորա զսակնայն մա-
տեանսն՝ գտանէ մատեան մի հելլէն
գրով . յորոյ վերայ էր՝ ասէ , վերնագիրն
այսպէս .

« Այս մատեան հրամանաւ Աղեքսան-
դրի՝ ի Քաղզէացւոց բարբառոյ փոխեալ
'ի յոյնն , որ ունի գրուն հնոց և զնախ-
նեացն բանս . որոյ սկիզբն լեալ ասէ
զԶրուանն , և զՏիտանն , և զԱպետոս-
թէ . յորում և զիւրաքանչիւր ոք՝ ի ծնըն-
դոց երկոց նախարարականացս այսոցիկ
արանցս՝ զարս անուանիս կարգաւ շա-
րադասեալ՝ յիւրաքանչիւր տեղիս մինչև
ցրազում ամս » :

Յայսմ մատենէ Մար Իբաս Կատի-
նայ զմերոյ ազգիս միայն հանեալ ըզ-
պատմութիւն հաւաստի՝ բերէ առ ար-
քայ Վաղարշակ ՚ի Մծբին , յոյն և
ասորի գրով :

ves of Nineveh, rejoicing that his brother, to whom he had committed the government of half his kingdom, was endued with such a disposition.

When Mar-Ibas therefore inspected the Manuscripts, he found a certain book, in the greek character, of which this is said to have been the title :

“ This Volume was translated from the chaldaic language into greek, by order of Alexander, and contains the authentic history of the ancients and our ancestors, who are said to commence with Zeruanus, Titan, and Apetosthes; in this book each of these three celebrated men and their posterity are registered in order each in his proper place for many years ”.

From this volume Mar-Ibas of Catina conveyed to king Valarsaces then in the city of Nisibin the history of our Nation faithfully compiled and written in syriac and greek.

Զոր առեալ... Վաղարշակ... առաջին իւրոյ գանձուն համարելով դնէր յարքունիան 'ի պահեստի մեծաւ զգուշութեամբ. և զմասն ինչ 'ի յարձանի հրամայէ դրոշմել:

Յորմէ մեր հաւաստի 'ի վերայ հասեալ կարգի զրուցացս՝ երկրորդեմք այսմ քոյ հարցասիրութեանդ, ձգելով զմեր բնիկ նախարարութիւնս մինչև ց'Քաղղէացւոց Սարգանապաղայ՝ և ևս մօտագոյն:

Խորենացի 'ի Պատմութեան Հայոց:

When... Valarsaces had received this Manuscript...esteeming it amongst his chief treasures, he directed the volume to be diligently preserved, and ordered a portion of it's contents to be engraved on a column.

Which narrative, we having verified the series of our facts, are now about to repeat at thy command, and to trace back our early government to the Chaldean Sardanapalus, and even beyond.

Corenensis in his Armenian History.

ՀԱՏՈՒԱԾՐ

ԱՏԵՆԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ս . ՆԵՐՍԵՍԻ ԼԱՄԲՐՈՆԱՅԻՈՅ

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱԼ,

Ի Լ Ո Ր Տ Պ Ա Յ Ր Ը Ն Է

Եւ յայնժամ իբրև զիկեայ շքեղա-
զարդեալ էր տեսանել զճեմեալն յառա-
դաստ խր զՔրիստոս: Չայն արձակէր
քաղցր՝ առ կոյսն ողջախոհ. « Ընդար-
ձակեա՛ զտեղի խորանի քո և զսրահնոյ
քոց, կանգնեա՛, մի՛ խնայեր. երկայնեա՛
զապաւանդակս քո, հաստատեա՛ զցլոցս
քո, յաջ և յահեակ թռուս՝իր. և զաւակ
քո զհնթանոսս ժառանգեսցէ. և զքա-
ղաքս աւերեալս՝ ի կռապաշտօնն շինես-
ցես: Մի՛, ասէ, երկնչիր, թէ՛ մինչև
ցայժմ՝ նորօք յամօթ արարի զքեզ. զի
երգուայ, և ոչ ևս զզջացայց ՚ի քեզ
բնակել հաճութեամբ, որ ես հանգիստ
իմ՝ յաւիտեանս յաւիտենից »:

PIECE

OF A SYNODICAL DISCOURSE

BY St NIERSES OF LAMPRON

TRANSLATED

BY LORD BYRON

It was beautiful then to behold Christ as a bridegroom nobly adorned for the nuptial chamber, who spake with a soft voice to his most pure beloved: « Enlarge the place of thy tent, and of thy porch; spare not, plant it, lengthen thy cords, and strengthen thy stakes; for thou shalt break forth on the right hand and on the left, and thy seed shall inherit the gentiles, and thou shalt renew the ruined cities of the idolaters. Fear not, though till now by means of these I have covered thee with confusion. For I swear, that I shall never repent to make my abode of pleasure with thee who art my repose for ever and ever ».

Յայնժամ որ վարանէրն գաղտնի՝
սկզբնաչարն թշնամին, ծանուցեալ
թէ մեքենայքն իւր խայտառակեցան,
տիեզերքաստուածպաշտութեամբ ծաղ-
կեցան, պատրեալքն դարձեալ փրկե-
ցան, ժառանգորդք դրախտին՝ ի հայ-
րենիսն փութացան, երկրաքարչ հեշ-
տութիւնն տեղի ետ, և երկնային սրբու-
թիւնն պայծառացաւ, գործի ատելու-
թեանն խորտակեցաւ, և պտուղ սիրոյն
սկսաւ բազմանալ, յոյս ամենեցուն՝ ի
ստորնայնոցս վերացաւ, և յերկնային
կայանն հանգեաւ, արաքս սողէր յոր-
ջէն շարութեան, իբրև զառիւծ գոչե-
լով շրջէր, բացեալ զկոկորդ շարու-
թեանն՝ ջանացեալ առ ՚ի կլանել զե-
կեղեցին փրկեալ Քրիստոսիւ:

Լաւերոնացի յԱռնասրանուրեանն:

Then the first enemy, in ambush for his prey, perceiving that his snares were discovered, and that the worship of God flourished throughout the world, observing that those who had been deceived were redeemed, and that the inheritors of paradise returned to their country, that the celestial holiness poured forth its glory, that the instrument of hatred being broken, the fruits of charity began to multiply themselves, and the hope of all no longer turned to the earth, ascended to the heavenly abodes, forth from the cave of his malice he issued, like the lion roaring in his anger, and roamed about with open and insatiate jaws, to devour the church recovered by Christ.

Lampronensis in his Synodical oration.

ԹՈՒՂԹ ԿՈՐՆԹԱՅԻՈՅՆ

ԱՌ ՍՈՒՐԲ ԱՌԱՔԵՑԱԼՆ ՊԱՒՂՈՍ

(Դտեալ յԱստուածաշունչն Հայոց՝
ի կարգի Անյայտից) :

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱԼ,

Ի Լ Ո Ր Տ Պ Ա Յ Ր Ը Ն Է

1. Ստեփանոս և որք ընդ նմա Երև
ցունք, Դաբնոս, Եւբուլոս, Թէօփիլոս
և Քսինոն՝ առ Պաւլոս Հայր մեր և
աւետարանիչ, և հաւատարիմ վարդա-
պետ ՚ի Քրիստոս Յիսուս, ողջայն:

2. Արք ոմանք երկու եկին ՚ի Աորըն-
թոս՝ Սիմոն անուն և Աղէբոս, որք կոր-
ծանեցին քաջ քաջ զոմանց հաւատս,
հրապուրողս և ապականեալ բանիւք.

3. Յորոց բանից վերայ դու ինքնին
պարտիս հասանել.

4. Զի մեք ՚ի քէն ոչ երբէք լուսք
զայնպիսի բանս, և ոչ յայլոցն առաքե-
լոց.

THE EPISTLE OF THE CORINTHIANS

TO ST. PAUL THE APOSTLE.

(*Found in the Armenian Bible as an
Apocryphal writing.*)

TRANSLATED

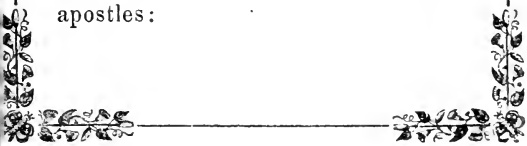
BY LORD BYRON

1. Stephen, and the elders with him
Dabnus, Eubulus, Theophilus and Xi-
non to Paul our father and evangelist
and faithful master in Jesus Christ,
Health.

2. Two men have come to Corinth,
Simon by name and Clebus, who vehe-
mently disturb the faith of some with
deceitful and corrupt words;

3. Of which words thou should'st
inform thyself:

4. For neither have we heard such
words from thee, nor from the other
apostles:

5. Այլ այսչափ գիտեմք՝ որ ինչ 'ի քէն լուաք, և որ ինչ 'ի նոցանէն լուաք, հաստատուն պահեմք:

6. Բայց յայսմիկ յոյժ ողորմեցաւ Տէր, զի մինչ դու իսկ մարմնով ընդ մեզ ես, միւսանգամ լուիցուք:

7. Արդ կամ գրեա դու առ մեզ, և կամ ինքնին դու առ մեզ վաղվադակի եկես՞իր:

8. Մեք հաւատամք 'ի Տէր՝ թէ որ պէս յայտնութիւն ցուցաւ Թէոփնեայ, եթէ փրկեաց զքեզ Տէր 'ի ձեռաց անօրինին:

9. Եւ են բանք մոլորութեան պղծոցն՝ զոր ասենն և ուսուցանենն, այսպէս:

10. Չէ՛ պարտ ասեն զմարգարէսն ընդունել.

11. Եւ ոչ Աստուած ասեն ամենա կալ.

12. Եւ ոչ ասեն յարութիւն մարմնոց մեռելոց.

5. But we know only that what we have heard from thee and from them, we have kept firmly.

6. But in this chiefly has our Lord had compassion, that, whilst thou art yet with us in the flesh, we are again about to hear from thee.

7. Therefore do thou write to us, or come thyself amongst us quickly.

8. We believe in the Lord, that, as it was revealed to Theonas, he hath delivered thee from the hands of the unrighteous.

9. But these are the sinful words of these impure men, for thus do they say and teach.

10. That it behooves not to admit the prophets:

11. Neither do they affirm the omnipotence of God:

12. Neither do they affirm the resurrection of the flesh:

13. Եւ ոչ զմարդն ասեն ընաւ ստեղծեալ յԱստուծոյ .

14. Եւ ոչ 'ի կուսէն Մարիամայ ծնեալ առնեն զՅիսուս Քրիստոս մարմնովն .

15. Եւ ոչ զաշխարհս տրարած առնեն Սաստուծոյ , այլ հրեշտակի ուրումն :

16. Արդ փոյթ յանձին կալձիր հասանել առ մեզ .

17. Զի առանց դայթակղութեան կայցէ քաղաքս Կորնթացաց .

18. Եւ նոցա յիմարութիւնն յայտ յանդիմանութեամբ ամենեցուն խօստառակեալ մերժեսցին . Ողջ լիբ :

Առին , տարան զթուղթն սարկաւագք 'ի քաղաքն Փիլիպպեցաց՝ Թերեպտոս և Տիքոս . զի իբրև ա՛ռ զայն թուղթն Պաւղոս՝ թէպէտ և ինքն 'ի կասրանս էր վասն Ստատոնիկեայ Ապոփոլանի կնո՞ջ , իբրև մոռանալ նմա զկապանս , և սուգ առնուլ նմա վասն բանիցն զոր

13. Neither do they affirm that man was altogether created by God:

14. Neither do they affirm that Jesus Christ was born in the flesh from the Virgin Mary:

15. Neither do they affirm that the world was the work of God, but of some one of the Angels.

16. Therefore do thou make haste to come amongst us:

17. That this city of the Corinthians may remain without scandal:

18. And that the folly of these men may be made manifest by an open refutation; Fare thee well.

The deacons Thereptus and Tichus received and conveyed the epistle to the city of the Philippians. When Paul received the epistle although he was then in chains on account of Statonice the wife of Apopholanus, yet as it were forgetting his

լուաւ . և ասէ լալով , իբրև թէ լաւ էր
ինձ եթէ վախճանեալ էի՝ և ընդ Տեառն
էի , քան թէ աստէն նովին մարմնով ,
և զայսպիսի բանս և զաղէտս լսեմ
զսուտ վարդապետութեան , զի տրտմու-
թիւն 'ի տրտմութեան վերայ հասանէ
աւագիկ : Եւ յայդչափ տառապանաց
վերայ կալ 'ի կասկանս , և տեսանել
զայդ աղէտ տարակոյս , առ որս ընթա-
ցեալ սատանայի և մենքենայից նորա ,
գործել հնարի զչարիս : Եւ այսպէս
բազում շարշարանօք առնէր Պաւղոս
թղթոյն պատասխանի :

---

bonds, he mourned over these words, and said weeping: — It were better for me to be dead, and with the Lord. For while I am in this body, and hear the wretched words of such false doctrine; behold, grief arises upon grief, and this trouble adds a weight to my chains, when I behold this calamity, and progress of the machinations of Satan, who searcheth to do wrong. — And thus with deep affliction Paul composed his reply to the epistle.

ԹՈՒՂԹ ՊԱՒՂՈՍԻ

ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՅԻՍ

(Գոռայ յԱտոռածաշունչն Հայոց՝
ի կարգի Անյայտից) :

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱԼ

Ի ԼՈՐՏ ՊԱՅՐԸՆԷ

1. Պաւղոս կալանաւոր Յիսուսի Քրիստոսի առ եղբարս Կորնթացիս, 'ի բաղում՝ վրիպակէ աստի ողջոյն :

2. Ես ոչինչ կարի զարմացեալ եմ՝ եթէ այդչափ վաղվաղակի ընթանան հրապոյրք շարին :

3. Այլ զի Տէր Յիսուս վաղվաղակի արասցէ զգալուստն իւր, վասն այնորիկ որ փոփոխեն և անարդեն զհրամանս նորա :

4. Այլ ես 'ի սկզբանէ զայն ուսուցի ձեզ, որ ես ինքնին ընկալայ յառաջնոց առաքելոցն, որ զսմենայն ժամանակս ընդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի շրջէին :

EPISTLE OF PAUL

TO THE CORINTHIANS

(*Found in the Armenian Bible as an
Apocryphal writing.*)

TRANSLATED

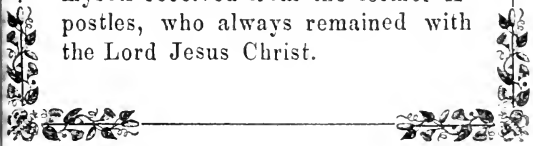
BY LORD BYRON

1. Paul in bonds for Jesus Christ,
disturbed by so many errors, to his
Corinthian brethren, Health.

2. I nothing marvel that the preachers
of evil have made this progress.

3. For because the Lord Jesus is
about to fulfil his coming, verily on
this account do certain men pervert
and despise his words.

4. But I verily, from the beginning
have taught you that only which I
myself received from the former A-
postles, who always remained with
the Lord Jesus Christ.

5. Եւ արդ ասեմ, զի Տէր Յիսուս Քրիստոս 'ի Մարիամայ կուսէ ծնաւ, որ էր 'ի զաւակէն Դաւթի.

6. Ըստ աւետեաց Հոգւոյն սրբոյ, առ 'ի Հօրէ 'ի յերկնից առաքելոյ 'ի նմա.

7. Զի յաշխարհս միտեսցի Յիսուս, և ազատեսցէ զամենայն մարմին իւրով մարմնովն. զի զմեզ 'ի մեռելոց յարուսցէ.

8. Որպէս եցոյց զանձն օրինակ:

9. Եւ զի յայտ լիցի զի մարդն 'ի Հօրէ ստեղծաւ:

10. Վասն այնորիկ մարդն 'ի կորըստեանն իւրում անխնդիր ոչ մնաց.

11. Այլ խնդրեցաւ. զի 'ի ձեռն օրդեզրութեանն կենդանասցի:

12. Քանզի Աստուած որ ամենայնի Տէրն է, հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի. որ արար զերկինս և զերկիր, առաքեաց նախ 'ի Հրէայսն զմարգարէսն.

5. And I now say unto you, that the Lord Jesus Christ was born of the Virgin Mary, who was of the seed of David.

6. According to the annunciation of the Holy Ghost, sent to her by our Father from heaven;

7. That Jesus might be introduced in the world, and deliver our flesh by his flesh, and that he might raise us from the dead.

8. As in this also he himself became the example.

9. That it might be made manifest that man was created by the Father;

10. He has not remained in perdition unsought,

11. But he is sought for, that he might be revived by adoption.

12. For God who is the Lord of all, the father of our Lord Jesus Christ, who made heaven and earth, sent first the prophets to the Jews:

13. Զի 'ի մեղաց անտի նոցա զնոսա կորզեսցէ, և հանցէ յարդարութիւն իւր:

14. Զի կամէր նախ փրկել զտունն Իսրայէլի, բաշխեաց արկ նա յոգւոյ անտի 'ի վերայ մարգարէիցն.

15. Որ զանմուլարն աստուածպաշտութիւն և զծնունդն Քրիստոսի քարոզեսցեն ժամանակօք բազմօք:

16. Իսկ որ անօրէն իշխանն էր իբրև աստուածանալ կամեցաւ, ձեռն արկանէր 'ի նոսա.

17. Եւ զամենայն մարդիկ մեղօք կապէր.

18. Քանզի և դատաստանք աշխարհի մերձեալ էին:

19. Աստուած ամենակալ իբրև արդարացուցանել կամեցաւ, և ոչ կամեցաւ խտտել զիւր ստեղծուածն.

20. Իբրև ետես չարչարեալ, ողորմեցաւ.

21. Եւ առաքեաց 'ի վախճան ժամա

13. That he would absolve them from their sins, and bring them to his justice.

14. Because he wished to save first the house of Israel, he bestowed and poured forth his Spirit upon the prophets ;

15. That they should for a long time preach the worship of God, and the nativity of Christ.

16. But he who was the prince of evil, when he wished to make himself God, laid his hand upon them.

17. And bound all men in sin.

18. Because the judgement of the world was approaching.

19. But almighty God, when he willed to justify, was unwilling to abandon his creature ;

20. But when he saw his affliction, he had compassion upon him.

21. And at the end of the time he

նակաց զՀոգին սուրբ 'ի կոյնն , յառա-
ջագոյն նկատեալ մարգարէիւք :

22. Ար իբրև սրաի մտօք հաւատաց ,
եղև արժանի յղանալ և ծնանել զՏէր
մեր Յիսուս Քրիստոս :

23. Չի կորստական մարմնովն , որով
հպարտացեալ յարգի լինէր շարն , նովին
մարմնովն կշտամբեալ յանդիմանեացի ,
թէ չէր իսկ Աստուած :

24. Չի 'ի մարմին անդր յիւր Յիսուս
Քրիստոս կոչեաց և փրկեաց զկորստա-
կան մարմինն . և ձգեաց զնոսա 'ի
կեանան յաւիտենից 'ի ձեռն հաւա-
տոցն :

25. Չի արդարութեան տաճար սուրբ
յիւր մարմին անդր լինելոց ժամանա-
կացն պատրաստեցէ .

26. Յոր և մեքն իբրև հաւատացաք ,
ազատեցաք :

27. Ապա զիտասովք եթէ ոչ են նոքա
որդիք արդարութեան , այլ բարկու-
թեան :

sent the Holy Ghost into the Virgin foretold by the prophets.

22. Who believing readily, was made worthy to conceive, and bring forth our Lord Jesus Christ.

23. That from this perishable body, in which the evil spirit was glorified, he should be reprov'd, and manifest-ed, that he was not God.

24. For Jesus Christ in his flesh had recalled and saved this perishable flesh, and drawn it into eternal life by faith.

25. Because in his body he should prepare a pure temple of justice for all ages ;

26. In whom we also when we believe are saved.

27. Therefore know ye that these men are not the children of justice, but the children of wrath ;

28. Զի զողորմութիւնն Աստուծոյ
կարճեն յանձանց իւրեանց,

29. Եւ ասեն, եթէ ոչ են երկինք և
երկիր և ամենայն արարածք՝ ձեռա-
գործք Հօրն ամենայնի:

30. Այլ նոքա անիծեալքն զօձին ու-
սումն ունին:

31. Բայց դուք՝ զօրութեամբն Աստու-
ծոյ՝ ՚ի բաց մերժեցարուք ՚ի նոցանէ. և
զխոտոր վարդապետութիւն նոցա ՚ի
ձէնջ ՚ի բաց հալածեցէք:

32. Զի ոչ էք դուք որդիք անհնա-
զանդութեան, այլ մանկունք սիրեցե-
լոյն եկեղեցւոյ:

33. Վասն որոյ ժամանակ յարու-
թեան քարոզեցաւ ընդ ամենեսեան:

34. Բայց որ ասեն՝ չիք յարութիւն
մարմնոյ, նոքա իսկ չեն յառնելոց ՚ի
կեանսն յաւիտենից.

35. Այլ ՚ի դատապարտութիւն: Զի

28. who turn away from themselves
the compassion of God,

29. who say that neither the heavens nor the earth were altogether works made by the hand of the Father of all things.

30. But these cursed men have the doctrine of the serpent.

31. But do ye by the power of God withdraw yourselves far from these, and expel from amongst you the doctrine of the wicked.

32. Because you are not children of disobedience but the sons of the beloved Church.

33. And on this account the time of the resurrection is preached to all men.

34. Therefore they who affirm that there is no resurrection of the flesh, they indeed shall not be raised up to eternal life,

35. but to judgement and condemna-

'ի դատաստան յարիցեն թերահաւատք մարմնով.

36. Ձի զմարմինն զոր ասեն թէ չիք յարութիւն, նոցա մի լիցի յարութիւն. դի այնպիսիքն 'ի յարութենէն ուրացեալք գտանին:

37. Նա և դուք, արք Աորնթացիք գիտէք զցորենոյդ սերմանէ, և զայլոց սերմանաց.

38. Ձի հատ լոկ մերկ անկանի յերկիր, և անդ 'ի խոնարհ նախ մեռանի.

39. Եւ ապա յառնէ կամօքն Տեառն՝ զնոյն մարմին զգեցեալ.

40. Եւ ոչ եթէ լոկ մարմին մեկին յառնէ, այլ բազմապատիկ տոհմականօք կանգնեալ օրհնի:

41. Այլ մեզ պարտ էր ոչ միայն 'ի սերմանաց անտի առակս 'ի մէջ բերել, այլ 'ի պատուական մարմնոց մարդկանէ:

42. Դուք ինքնին գիտէք զՅովնան որդի Ամաթեայ.

tion shall the unbeliever arise in the flesh:

36. for to that body which denies the resurrection of the body, shall be denied the resurrection, because such are found to refuse the resurrection.

37. But you also, Corinthians! have known from the seeds of wheat, and from other seeds;

38. That one grain falls dry into the earth, and within it first dies;

39. And afterwards rises again by the will of the Lord indued with the same body:

40. Neither indeed does it arise the same simple body, but manifold, and filled with blessing.

41. But we must produce the example not only from seed, but from the honorable bodies of men.

42. Ye also have known Jonas the son of Amittai;

43. Վասն զի յամառեաց նա 'ի քա-
րողելն Նինուէացոց, ընկեցաւ 'ի պորտ
ձկանն զերիս տիւս և զերիս գիշերս .

44. Յետ երից աւուրց լուաւ աղօթից
նորա Աստուած, և ած 'ի վեր 'ի ներքին
անդնդոց անտի .

45. Եւ ոչինչ ապականեցաւ մարմինն
նորա, և ոչ արտեան մի կորացաւ :

46. Ո՛րչափ ևս առաւել վասն ձեր
թերահաւատք .

47. Եթէ հաւատասջիք դուք 'ի տէր
Յիսուս Քրիստոս, յարուսցէ զձեզ որ-
պէս ինքն յարեաւ :

48. Չի եթէ ոսկերքն Եղիշէի մարգա-
րէի 'ի վերայ մեռելոյն անկեալ՝ յարու-
ցին զմեռեալն ,

49. Դուք ո՛րչափ ևս առաւել, որ 'ի
մարմին և յարիւն և 'ի հոգին Քրիստոսի
յեցեալ էք, յայնմ աւուր յարիջիք ողջ
անդամք մարմնով :

50. Իսկ Եղիա մարգարէ զորդի այր-

43. Because he delayed to preach to the Ninevites, he was swallowed up in the belly of a fish for three days and three nights :

44. And after three days God heard his supplication, and brought him out from the deep abyss ;

45. Neither was any part of his body corrupted, neither was his eyebrow bent down ;

46. And how much more for you, oh men of little faith !

47. If you believe in our Lord Jesus Christ, he will raise you up, even as he himself hath risen.

48. If the bones of Elisha the prophet falling upon the dead, revived the dead,

49. By how much more shall ye, who are supported by the flesh and the blood and the Spirit of Christ, arise again on that day, with a perfect body?

50. Elias the prophet embracing the

ւոյն գիրկս արկ և յարոյց 'ի մեռելոց .

51. Ո՞րչափ ևս առաւել Յիսուս Քրիստոս և զձեղ յարուսցէ յաւուրն յայնմիկ , որպէս և ինքն իսկ յարեաւ 'ի մեռելոց օղջանդամ մարմնով :

52. Ապա թէ այլ ինչ տարապարտուց ընդունիք ,

53. Աշխատ ոք յայսմհետէ զիս մի արասցէ . զի ես զկապանս յանձին իմում կրեմ ,

54. Զի զՔրիստոս շահեցայց . և կըտտանաց մարմնոյս այսմիկ համբերեմ , զի յարութեան մեռելոցն արժանի եղէց :

55. Եւ դուք իւրաքանչիւր ոք որպէս ընկալարուք զօրէնսն 'ի ձեռաց երանելի մարգարէիցն , և սրբոյ աւետարանին՝ հաստատուն կալլիք .

56. Եւ վարձս ընկալլիք 'ի յարութեան մեռելոց . զկեանսն յաւիտենից ժառանգես՛լիք :

57. Ապա եթէ թերահաւատ ոք լինի .

widow's son raised him from the dead,

51. By how much more shall Jesus Christ revive you on that day with a perfect body, even as he himself hath risen?

52. But if ye receive other things vainly,

53. Henceforth no one shall cause me to travail: for I bear on my body these bonds

54. To obtain Christ, and I suffer with patience these afflictions to become worthy of the resurrection of the dead.

55. And do each of you having received the law from the hands of the blessed prophets and the holy gospel, firmly maintain it;

56. To the end that you may be rewarded in the resurrection of the dead and the possession of life eternal.

57. But if any of ye not believing

ցի և յանցանիցէ, դատաստան անձին
իւրում նիւթէ ընդ շարագործան. և
ընդ այնոսիկ որ զայնպիսի առաջար-
կութիւն մոլորութեան մարդկան ու-
նին՝ պատժին:

58. Զի նոքա ինքնին իսկ են ծնունդք
իժից և կորիւնք օձից և քարբից:

59. Մերժեցարուք և 'ի բաց մեկ-
նեցարուք 'ի նոցանէ զօրութեամբ
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

60. Եւ եղիցի ընդ ձեզ խաղաղու-
թիւն և շնորհք Անդրանկին սիրելոյ.
Ամէն:

shall trespass, he shall be judged with the misdoers and punished with those who have false belief.

58. Because such are the generations of vipers, and the children of dragons and basilisks.

59. Drive far from amongst ye, and fly from such, with the aid of our Lord Jesus Christ.

60. And the peace and grace of the beloved Son be with you! Amen.

LORD BYRON'S
POETRIES

~~~~~

ԼՈՐՏ ԳԱՅՐԸՆԻ
ՔԵՐԹՈՒԱԾՔ

THE DESTRUCTION
OF SENNACHERIB

The Assyrian came down like the wolf
on the fold,
And his cohorts were gleaming in
purple and gold ;
And the sheen of their spears was
like stars on the sea,
When the blue wave rolls nightly
on deep Galilea.
Like the leaves of the forest when
summer is green,

That host with their banners at sun-
set were seen :
Like the leaves of the forest when
autumn hath blown,
That, host on the morrow lay wither-
'd and strown.

ԿՈՏՈՐԱԾ ԲԱՆԱԿԻՆ

Ս Ե Ն Ե Վ Ե Ր Ի Մ Ա Յ

Հրոսէր Ասուր որպէս ըղգայլ 'ի հօտ
գառանց .

Վաշտք իւր վառեալք ոսկեփողփող
ծիրանէծագ .

Եւ շողք տիգացն որպէս աստեղք հա-
րեալ թափանց

Ի Գալիլեայն գիշերաշարժ կապոյտ
կոհակ :

Որպէս սաղարթք մայրեաց դաւար ամա-
րայնի

Դրօշք թընամեաց շողշղային 'ի
մուտս արփւոյն .

Որպէս սաղարթք մայրեաց տըմոյն
'ի յաշնայնի

Գունդք թընամեաց տապաստ կային
'ի դարձն սյգոյն :

For the Angel of Death spread his
wings on the blast,
And breathed in the face of the foe
as he pass'd;
And the eyes of the sleepers wax'd
deadly and chill,
And their hearts but once heaved,
and for ever grew still!

And there lay the steed with his no-
stril all wide,
But through it there roll'd not the
breath of his pride :
And the foam of his gasping lay
white on the turf,
And cold as the spray of the rock-
beating surf.

And there lay the rider, distorted and
pale,
With the dew on his brow and the
rust on his nail ;
And the tents were all silent, the
banners alone,

Քանզի սփռեաց զթևս 'ի միզի՝ հրեշ-
տակ մահունն .

Յերթալն խրում՝ փրչեաց 'ի դէմս
գընդին չըւսու .

Եւ կափուցանաչքն իրհէլոցն՝ ի ցուրտ
'ի քուն ,

Եւ սիրտք ըզմի նուազ ամբարձեալք՝
ցածեան իսսլառ . :

Անդ տարածեալ կայ երկվար ոընգամ-
քըն բաց ,

Այլ ոչ հրաչունչ փորատելով ահեղա-
լանջ .

Փրփուրն յերախ ձեան գոյն մածեալ
վերայ մարդաց ,

Յուրտ զինչ կոհակ բաղխեալ ընդ
ժայռ ու 'ի ծով նահանջ :

Եւ անդ հեծեալ զընի յորսայս եւ դալ-
կահար ,

Յունք ցողաթուրմ՝ կազմած զինուն
հարեալ 'ի ժանգ .

Անդ վրանք կանգնեալք լըռինք , և
անդ դրօշք վայրասլար ,

The lances unlifted, the trumpet
unblown.

And the widows of Ashur are loud in
their wail,
And the idols are broke in the tem-
ple of Baal;
And the might of the Gentile, uns-
mote by the sword,
Hath melted like snow in the glan-
ce of the Lord !

—

Անդ նիզակք կոր, եւ փողք անձայն
ու անարձագանդ:

Եւ ողբս առեալ ճըչեն կոծին այրիքն
Ասուր.

Կործան դընին կուռք 'ի տաճարըս
Բահսողու.

Եւ զօրութիւն հեթանոսաց մաշեալ
'ի սուր,

Ի հայել Տեառն՝ որպէս ըզձիւն հա-
լեալ հեղու:

ADRESS

TO THE OCEAN

There is a pleasure in the pathless
woods,
There is a rapture on the lonely
shore,
There is society, where none in-
trudes,
By the deep sea, and music in its
roar:
I love not Man the less, but Nature
more:
From these our interviews, in which
I steal
From all I may be, or have been
before,
To mingle with the universe, and
feel

Ո Ի Ղ, Ե Ր Ձ

Ս. Ռ. Ո Վ, Կ Ի Ս. Ն Ո Ս

Հեշտալիք ինձ անտառք անհետք եւ
անկոխք,

Չմայլեցուցիչք ոգւոցս՝ ախունք մե-
նաւոր .

Ընկերութիւն՝ զոր ոչ յանկարծ խռո-
ւլէ որ,

Ի ծովն՝ ի խոր, ուր ճայնք նուազաց՝
ալիքն իւր :

Չմարդիկ շատեամ, յաւէտ սիրեմ
ըզբնութիւն,

Մինչ յայց սոցին երթամ, ՚ի նոյնս
զիս ծածկել

Յորմէ եզէն և յոր կարեմըս լինել,

Չանձն իմ խառնել ընդ տիեզերս
եւ ըզգալ

What I can ne'er express, yet can
not all conceal.

Roll on, thou deep and dark blue O-
cean — roll!

Ten thousand fleets sweep over
thee in vain;

Man marks the earth with ruin —
his control

Stops with the shore; — upon the
watery plain

The wrecks are all thy deed, nor
doth remain

A shadow of man's ravage, save his
own,

When, for a moment, like a drop
of rain

He sinks into thy depths with bub-
bling groan,

Without a grave, unknell'd, uncof-
fin'd, and unknown.

His steps are not upon thy paths, —
thy fields

Չոր ոչ յայտնել կարեմ եւ ոչ լուռ
ինչ կալ:

Երթ ովկէան արջնակապոյտ, թափ
ընդ թափ.

Չոր ըլմկանամք քովք սահարկէ
նաւախումք.

Մարդ աւերէ զերկիր, կասի առ
ծովափ.

Անդ քո եզերք արձանանան նլմին
թումք:

Ի ջուրցն 'ի դաշտ՝ դու լոկ գործես
աւերած.

Մի է միայն մարդոյն աւերանդ . ինքն
խակ,

Յորժամ հանդոյն տեղատարափի ան-
ձրեւոց

Վիժէ ճողփմամք 'ի խորս քոյին յոր-
ձանոտ,

Անդադանդ, անհունչ, անպատ ուան-
ծանօթ:

Ոչ ձրդեսցեն օտք նորա բնաւ հետս
'ի քեզ.

Are not a spoil for him, — thou dost
arise
And shake him from thee ; the vile
strength he wields
For earth's destruction thou dost
all despise,
Spurning him from thy bosom to
the skies,
And send' st him, shivering in thy
playful spray
And howling, to his gods, where
haply lies
His petty hope in some near port
or bay,
And dashest him again to earth : —
there let him lay.

The armaments which thunderstrike
the walls
Of rock-built cities, bidding nations
quake,
And monarchs tremble in their ca-
pitals,

Ոչ վարեցէ զկապուտ հովտացդ յա-
ւարի .

Դու վերացեալ՝ ի բաց ըզնա հերբես-
ցես ,

Հենգնեալ զուժովն՝ որով նա դղորդ
տայ երկրի .

Այդընգամուզ տրտիմամբ ձրգես
զնա՝ նդ երկին ,

Եւ ջախջախեալ տաս խաղալիկ քոց
ծըխանց ,

Մինչ նա դեռ դից մաղթէ , ու առ
յոյս չըւառին՝

Հուպ նաւակայս կամ գող ուրեք
չնորհէ բաղդ .

Վարեալ ձրգես ի ցամաք . թող կաց-
ցէ անդ :

Որմնախարխար զէնք որձաքար գըղե-
կաց

Սարսեցուցիչք ազանց բախմամբ
չանթակովք ,

Թագաւորաց դրգուիչք ի գահս անդ
խրեանց ,

The oak leviathans, whose huge
    ribs make
Their clay creator the vain title
    take
Of lord of thee, and arbiter of war;

These are thy toys, and, as the sno-
    wy flake,
They melt into thy yeast of waves,
    which mar
Alike the Armada's pride, or spoils
    of Trafalgar.

Thy shores are empires, changed in
    all save thee —
Assyria, Greece, Rome, Carthage,
    what are they ?
Thy waters wasted them while they
    were free,
And many a tyrant since ; their sho-
    res obey
The stranger, slave, or savage ;
    their decay

Աիտահասակ կազնեկուռ նաւք լայ-
նակողք՝
Յոր պանծացեալ կոչեն հաստիչքն
հողեղէն
Չանձինս իշխան ծովու և տեարրս
մարտից,
Սորա զբօսանք են քո, և զերդ ձեան
ծըւէն
Յալեացդ հալին փրփուրս՝ ելոյն ու
տընհար
Գոռն Արմատայ եւ նըշխարաց Գրա-
փակար:

Աիունքդ այդ են պետութիւնք՝ բիւր
փոխեալ դէս.
Ասուր, Ելլադ, Հռովմ, Աարքեդոն,
զի՞նչ դոքին.
Զուր քո մաչէր ըզնոսս, մինչ բըռ-
նակերս
Յազատութեան մինչ իւրեանց դեռ
յողային.
Եկաց, խրժից և սաըրկաց նոք՝ արկին
սանձ.

Has dried up realms to deserts: —
not so thou,
Unchangeable save to thy wild wa-
ve's play —
Time writes no wrinkle on thine
azure brow —
Such as creation's dawn beheld,
thou rollest now.

Thou glorious mirror, where the Al-
mighty's form
Glasses itself in tempests; in all
time,
Calm or convulsed — in breeze, or
gale, or storm,
Icing the pole, or in the torrid cli-
me
Dark-heaving; — boundless, end-
less, and sublime —
The image of Eternity — the thro-
ne
Of the Invisible; even from out thy
slime

Յանկման նոցա՝ պատք ուանապատք
գըձձեցան .

Ոչ այդպէս դու . կաս անփոխ բայ
'ի մկանանց .

Կապոյտ գիմիդ շած է խորշոմս ամա-
նակ ,

Իբր 'ի ստեղծմանն այգուն՝ հոսես
նոյնգունակ :

Ո՛վ հրաշտիառ դու հայելի , յոր Վէ-
հին

Կերպարանի գիմակ 'ի ծուփըս մըրը-
կաց .

Եւ մինչ հանդարտ , մինչ 'ի սարսուռ ,
'ի հովին ,

Ի փոթորիկս , առ սառնասոյգ բեւե-
ռաց

Եւ ընդ թօնուտ սյրեցո՞մ ին խորշո-
կաւ ,

Անեզր ուանհուն յաւերժութեան
դու պատկեր ,

Գահ անտեսին : Խքո հիւ թոյ կառու-
ցաւ

The monsters of the deep are made;
each zone
Obeys thee; thou goest forth, dread,
fathomless, alone.

And I have loved thee, Ocean! and
my joy
Of youthful sports was on thy breast
to be
Borne, like thy bubbles, onward:
from a boy
I wanton'd with thy breakers —
they to me
Were a delight; and if the freshen-
ing sea
Made them a terror — 't was a pleas-
ing fear,
For I was as it were a child of thee,
And trusted to thy billows far and
near,
And laid my hand upon thy mane —
as I do here.

Զողիք զեռնոց վըհիդ. երկիր քեզ
պատկառ.

Սիգաս դու պերճ, անհետադատ մե,
նախառ:

Եւ սիրեցի ես ըզքեզ ո՛ր ոլկէան.

Ինձ մանկական զբօսանք եղեն քո
ալիք,

Սահիլ 'ի նոյնս՝ պըղպըջակաց քոց
նըման,

Եւ ամենակոծ կոհակքդ ինձ միշտ
խաղալիկք.

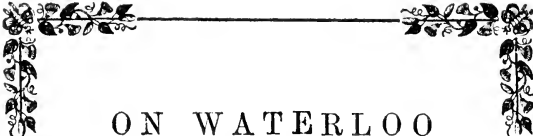
Հաճոյք էին ինձ այնք. եւ ծով թէ
ցըրտիկ

Ահ արկանէր նոքօք՝ ախորժ եւ ահն
էր.

Զի նման նոյին էի եւ ես քո մանկիկ,
Վըստահ յալեացդ ըզբօսակս մերձ

եւ հեռուստ,

Եւ ձեռն իմ էր՝ իբր արդ՝ 'ի բաշ քո
հարուստ:

ON WATERLOO

There was a sound of revelry by
night,
And Belgium's capital had gather'd
then
Her beauty and her chivalry, and
bright
The lamps shone o'er fair women
and brave men;
A thousand hearts beat happily;
and when
Music arose with its voluptuous
swell,
Soft eyes look'd love to eyes which
spake again,
And all went merry as a marriage-
bell;
But hush! hark! a deep sound stri-
kes like a rising knell!

Ի ՎԱԳԵՐԼՈՒ

Բամբիւն ձայնի հրնչեր 'ի մէջ գիշերի .

Խըմբեալ կային 'ի մայր Բեղեան
քաղաքաց

Պար նազելեաց ու ասպետք . եւ լոյս
լսատերի

Լոյս տայր արի արանց , կանանց դե-
ղեցկաց .

Հազարք սրբախից բարախէին բարե-
բաստ .

Եւ մինչ ամբարձ գուտանութիւն ձայն
ոգեղ՝

Աչք սիրաշարժ հայեր զիպէր առ
աչեղ .

Իբր հարսանեաց 'ի կօշ եկեալ զը-
ւարթք յոյժ . —

Այլ լ՛սու . խոր հրնչէ ձայն զինչ զանոց
մահապոյժ : —

Did ye not hear it? — No; 't was but
the wind,
Or the car rattling o'er the stony
street;
On with the dance! let joy be un-
confined;
No sleep till morn, when Youth and
Pleasure meet
To chase the glowing hours with
flyng feet —
But, hark! — that heavy sound
breaks in once more,
As if the clouds its echo would re-
peat;
And nearer, clearer, deadlier than
before!
Arm! arm! it is — it is — the can-
non's opening roar!

Within a window'd niche of that high
hall
Sate Brunswick's fated chiftain;
he did hear

Ո՛չ ւրսիցէք, — ոչ հողմոց հունչ իցէ
այդ,

Կամ թէ կառաց ընդ սալս ոահից
ղըղըրդիւն.

Հա՛պա 'ի պար. երկարեսցին խինդ
եւ կայթ

Մինչ ցառաւօտ, զի նդ խաղուց եւ
մանկութիւն

Յորս եռանդուն ժամուց 'ի թռիչս
արագոտն: —

Այլ լուռ... ահեղ իմն հընչէ ճայնն
այն յանկարծ,

Որպէս ամպոց կըրկնեալ ըղնոյն իրե-
րաց.

Մօտ իսկ ահա եւ մահագոյժ գայ
որոտ.

Ի զէ՛ն 'ի զէ՛ն. ահա շանթէ զայդ
հրանօթ:

Ի պատըգամբ պատուհանաց դահլըճին

Պրունզվիքայն պերճ զօրալար բազ-
մեալ կայր.

That sound the first amidst the fe-
stival,
And caught its done with Death's
prophetic ear ;
And when they smiled because he
deem'd it near,
His heart more truly knew that peal
too well
Which stretch'd his father on a
bloody bier,
And roused the vengeance blood
alone could quell :
He rush'd into the field, and, fore-
most fighting, fell.

Ah! then and there was hurrying to
and fro,
And gathering tears, and tremblings
of distress,
And cheeks all pale, which but an
hour ago
Blush'd at the praise of their own
loveliness ;

Նա լուսւ ըղջւինդն 'ի սլարու անդ
զառաջին ,

Ու անդէն ձայնին մահագուշակ ուն-
կըն տայր .

Մինչ այլք հեռ.ի կարծեալ շարժին 'ի
ծիծաղ ,

Քաջ ձանաչէ սիրտ խոր ըղգոռն այն
չըռակ՝

Որ յարիւնոտ արկ 'ի դագաղ զհայրն
եղուկ .

Զարթոյց վրէժ՝ ում յագուրդ ա-
րեանց լոկ ճապաղ ,

Գիմեաց 'ի դաշտն եւ ոգորեալ անկաւ-
նախ :

Ահ , խուճապ այսր և անգր յառնէ յան-
կարծոյն .

Եւ արտասուաց հոսանք , սարսուռք
սըրտանեղ ,

Դիմաց դալուկըն փըթթեւոց վարդա-
գոյն ,

Խուն մի յառաջ սխշացելոց յանձանց
զեղ .

And there were sudden partings,
such as press
The life from out young hearts, and
choking sighs
Which ne'er might be repeated;
who could guess
If ever more should meet those mu-
tual eyes
Since upon night so sweet such aw-
ful morn could rise!

And there was mounting in hot haste
the steed,
The mustering squadron, and the
clattering car,
Went pouring forward with impe-
tuous speed,
And swiftly forming in the ranks of
war;
And the deep thunder peal on peal
afar;
And near, the beat of the alarming
drum

Անդ անջատմունք յեղակարծ , ցաւք
դառնազին ,
Կիրք ոգեստանջ որ քաղէ զսիրտսըն
մանուկ .
Հառաչանաց անդարձից դառըն մըղ-
ձուկ .
Ո՞քնաւ կարծ էր՝ տեսեալ զաչացն ա-
կնարկին՝
Թէ զցայզն այն հեշտ՝ մերկասցի՛ այդ
ահագին :

Անդ խուճապաւ հեծ ելութիւնք յերի-
վոր ,
Տրտիւնն ջոկաց զօրուն , կառաց դը-
ղըրդմունք ,
Մին ըզմիւսով մըղել 'ի թափըս սրա-
վարք .
Գընդից գընդից ռազմ՝ յարդարել
երագունք .
Եւ 'ի հեռուստ շօինդըն փողոց շան-
թաճայն՝
Ազդեալ զօրուն կանխել քան զաստղ
օրավար .

Roused up the soldier ere the mor-
ning star;
While throng'd the citizens with
terror dumb,
Or whispering, with white lips —
“ The foe! They come! they
come! ”

And wild and high the “ Cameron’s
gathering ” rose!
The war-note of Lochiel, which Al-
byon’s hills
Have heard, and heard, too, have
her Saxon foes: —
How in the noon of night that pi-
broch thrills,
Savage and shrill! But with the
breath which fills
Their mountain-pipe, so fill the
mountaineers
With the fierce native daring which
instils
The stirring memory of a thousand
years,

Եւ շտապ սրակշտ քաղաքացեաց լը-
ռելեայն,
Հըծծիւնք գեղնեալ շըրթանց՝ թ՞ ու
ստխք, ահա դան:

Եւ Կամրոնեան հընչէր տոհմին նըլադ
սոնք:

Եւ Լոքիլայն մարտահրաւէր եղանակ՝

Զոր Ալբիոն լուաւ և ոստխքն իւր
Սաքսոնք.

Զի՛ խըժալուր ըզգիչերեաւ հասարակ

Հընչէր տիկփող. բայց որ՝ ի սրինգըն
լերանց՝

Նոյն շունչ փըչէր և լեռնորդեայց
բուռն աշխոյժ

Ըզհայրենին գրդեալ վըսեր և խրոխտ
ոյժ.

Հազարամեայք կանգնէին յուշք փա-
ռապանձ,

And Evan's, Donald's fame rings in
each clansman's ears!

And Ardennes waxes above them her
green leaves,
Dewy with nature's tear-drops, as
they pass,
Grieving, if aught inanimate e'er
grieves,
Over the unreturning brave, — a-
las!
Ere evening to be trodden like the
grass
Which now beneath them, but abo-
ve shall grow
In its next verdure, when this fiery
mass
Of living valour, rolling on the foe,
And burning with high hope, shall
moulder cold and low.

Last noon beheld them full of lusty
life,

Եւան , Տոնալտ հռչակէին օտ տոհմս
իւրեանց :

Շարժի զնորօք Արտէն կանաչ'ի տերև ,

Յանցըս նոցուն՝ ցօղով՝ բնութեան
արտասուօք

Լայ թաթաւեալ , թէ լան անշունչք
արդարեւ ,

Յանդարձական վերայ քաջացն այն ,
եղովկ ,

Ոյք ընդ երեկս իցեն կոխանք իր
ըզսէզ՝

Զոր արդ կոխեն նոքա . և սա վիթը
թի նոր .

Իսկ հենսազգեաց խուռըն բանակդ
սցդ հըզօր՝

Որ մեծայոյս գրոհ տայ յոսոխն՝ ալեաց
պէս ,

Անկցի տապաստ և ցուրտ լուծեալ
մեցամէս :

Երիկեան տիւն ետես առոյգս ըզնոսին ,

Last eve in Beauty's circle proudly
gay,
The midnight brought the signal-
sound of strife,
The morn the marshalling in arms,
the day
Battle's magnificently-stern array!

The thunder-clouds close o'er it,
which when rent
The earth is cover'd thick with o-
ther clay,
Which her own clay shall cover,
heap 'd and, pent,
Rider and horse, — friend, foe, —
in one red burial blent!

Երիկուն՝ սէգս՝ ընդ գեղեցկաց դալ՝ի
պար .

Չայն ետ մարտի սրահ հասարակ գի-
շերին ,

Այդըն ծագեաց նոցին ՚ի ռազմ գա-
սավար ,

Եւ տիւն ՚ի պերճ սպառազինէր գի-
նու զարդ :

Սմայրոպ շանթից ծածկեաց ըղձայրն ,
եւ բացաւ .

Ու ահա երկիր կաւ իմն ունէր խիտ
ղիւրեալ՝

Զոր յիւրն ՚ի կաւ մընայր ծածկել
խուռն եւ հարթ ,

Ի մի կարմիր հող զսուղք սստխք , ձի
եւ մարդ :

TO TIME

Time! on whose arbitrary wing
The varying hours must flag or fly,

Whose tardy winter, fleeting spring,

But drag or drive us on to die, —

Hail thou! who on my birth bestow'd

Those boons to all that know thee
known;

Yet better I sustain thy load,

For now I bear the weight alone.

I would not one fond heart should
share

Ա Ռ Ժ Ա Մ Ա Ն Ա Կ

Է՛ ժամանակ, որ ըստ թեւոցըդ հաճոյս
Քնացուցանես կամ կասես զժամս
զանազան,

Որոյ դանդաղ ձմեռըն, զարուն վա-
ղախոյս:

Ի մահ ըզմեզ վարեն փութով ուանա-
դան.

Կեցցես, ո՛վ դու, որ շնորհեցեր ՚ի ծնըն-
դեանս՝

Ըզձիր ծանօթ որոց ըզքեզ ձանա-
չեն.

Քաջիկ ըզգամ այժմ ըզբեռինըդ տու-
գանս

Ձի միայնակ ըզծանրութիւն կրեմ
ինձէն.

Ոչ կամիմ ո՛չ եթէ կրէ սիրտ գորովի

The bitter moments thou hast given;
And pardon thee, since thou couldst spare
All that I loved, to peace or heaven.

To them be joy or rest, on me

Thy future ills shall press in vain :

I nothing owe but years to thee,

A debt already paid in pain.

Yet even that pain was some relief;

It felt, but still forgot, thy power;

The active agony of grief

Retards, but never counts the hour.

Ըզգառնորակ վայրկեանս՝ զոր դուդ
ինձ ետուր .

Թողեալ իմ քեզ, քանզի ոյց ես սի-
րեցի՝

Խնայեցեր կալ յերկինս կամ աստ՝ ի
յանդոյր .

Թող հանգիցեն եւ զուարճասցին, զիս
ի զուր

Կուտեալ չարիք քո ճնշեսցեն յա-
պառնին .

Քեզ չըպարտիմ ինչ, բայց զամացըս
տրիտուր ,

Պարտք՝ զոր կանխաւըն հատուցի
վըշտագին :

Սակայն եւ վիշտք շեղեն համայն ան-
նըշմար ,

Թէպէտ ըզգան նուազել ըզքո ձեռին
սաստ .

Անագանէ օրհաս ցաւոց սաստկահար

Այլ ոչ թըւէ զթըռուցեալ ժամս
յանըզգաստ :

In joy I've sigh'd to think thy flight

Would soon subside from swift to
slow ;

Thy cloud could overcast the light,

But could not add a night to woe ;

For then, however drear and dark,

My soul was suited to thy sky ;

One star alone shot forth a spark

To prove thee — not Eternity.

That beam hath sunk, and now thou
art

A blank ; a thing to count and curse

Through each dull tedious trifling
part,

Ի խընդութեան հառաչեցի օնդ թուիչըս
քոյ՝

Թէ յամրանայ երագութիւնդ այդ
թեւոց .

Մարթ է ամսոյդ ածել ստուերածըս
լուսոյ՝

Այլ ոչ գիշերըս յաւելուլ ինչ ցա-
ւոց :

Քանզի յայնժամ թէսկէտ տըխուր եւ
մըթին՝

Հոգիս ձըգեալ գընայր զերկնից քոց
ըզհետ ,

Մի միայն աստըղ ճաճանչէր անդըս-
տին

Յայտնել՝ զի չես յաւերժութիւն դու
անկէտ :

Սուղաւ ճաճանչն այն . արդ ոչինչ ես
դու իր ,

Թըլարկութեան եւ անիծից նը-
շաւակ ,

Ընդ բնաւ մասանցըդ սեաւ , տաղ-
տուկ ու առաւիր ,

Which all regret, yet all rehearse.

One scene even thou canst not deform;
The limit of thy sloth or speed

When future wanderers bear the storm

Which we shall sleep too sound to
heed:

And I can smile to think how weak

Thine efforts shortly shall be shown,

When all the vengeance thou canst
wreak

Must fall upon — a nameless stone.

Չոր աշխարհէ համայն, թըւէ եւ հա-
մակ:

Ըզտեսարան եղծանել չիք քո հընար.
Չերագութեանդ կամ զյապաղմանըդ
սահման՝

(Երբ յետ մեր այլք լիցին 'ի քէն
մըրրկահար)

Ոչ եւս լուիցուք՝ գոլով 'ի խոր 'ի
նիրհման,

Չծաղու եկից՝ յիշեալ թ' իբր յետ սա-
կաւու

Տըկարասցի ճիգնըդ ջանից բազմա-
դէմ,

Յորժամ համայն մըթերք քինուդ վրի-
ժառու

Կուտեալ հարցեն զանանուն մի եւեթ
վէմ:

A decorative border with floral and leaf motifs surrounds the text. The border consists of a horizontal line at the top and bottom, and vertical lines on the left and right sides, all adorned with intricate floral designs.

STANZAS

COMPOSED

DURING A THUNDER-STORM

Chill and mirk is the nightly blast,
Where Pindus' mountains rise,
And angry clouds are pouring fast
The vengeance of the skies.

Our guides are gone, our hope is lost,
And lightnings, as they play,
But show where rocks our path have
cross'd,
Or gild the torrent's spray.

Is yon a cot I saw, though low?
When lightning broke the gloom —

Տ Ա Ղ

Ե Ր Գ Ե Ա Լ

Ի ՇԱՆԹԱԶԻԳ ՄՐՐԿԻ

Յուրտ եւ մըթին մէզ զայս գիշերս
Պատէ զլերամբ Պինդոսի,
Ամպք թօնընկէց թափեն մըթերս
Զահեղասաստն եթերի.

Չեն առաջնորդք մեր աստ, չիք յոյս.
Փայլատակունք յայտնեն շուրջ
Կամ առապարս հետակորոյս

Կամ ոսկեվառ հեղեղ լուրջ.

Հինդ արդեօք դ' այդր իցէ ցածուն,
Յորժամ փայլակըն ծագի —

How welcome were its shade! — ah,
no!
'Tis but a Turkish tomb.

Through sounds of foaming waterfalls,
I hear a voice exclaim —
My way-worn countryman, who calls
On distant England's name?

A shot is fired — by foe or friend?
Another — 't is to tell
The mountain-peasants to descend,
And lead us where they dwell.

Oh! who in such a night vill dare
To tempt the wilderness?
And who 'mid thunder-peals can hear
Our signal of distress?

And who that heard our shouts would
rise
To try the dubious road,
Nor rather deem from nightly cries
That outlaws were abroad?

Ձի՛ ցանկալի մեղ շուք նորուն . —

Այլ ո՛չ, դամբան է Տաճկի :

Կարկաջահոս ընդ ջուրց սահանս
Ես ձայն լըսեմ գոչելոյ .
Մի՞ ուղեցոյցն իմ շինական
Կարգայ զանուն Անգղիոյ :

Հրացան ճայթէ . ոսո՞խ թէ հիւր .
Ահա միւս եւս . գայ 'ի վայր
Գունդ լեռնակեաց , տանել ընդ իւր
Ըզմեղ 'ի տուն սարալայր :

Ո՞ իշխեսցէ յայս գոյն գիշեր
Փորձել գընացս յամոյւտջ .
Ո՞ լուիցէ զձայն վրտանգիս մեր
Ի կայծականցըս թընգոջ .

Կամ թէ լըւեալ իսկ՝ յարիցէ՞
Ընդ ճանապարհ կեղակարծ ,
Ո՛չ մանաւանդ կարծիցէ
Հունչ գիշերոյ արտալած :

Clouds burst, skies flash, oh, dreadful
hour!

More fiercely pours the storm!
Yet here one thought has still the po-
wer

To keep my bosom warm.

While wandering through each bro-
ken path,
O' er brake and craggy brow;
While elements exhaust their wrath,
Sweet Florence, where art thou?

Not on the sea, not on the sea —
Thy bark hath long been gone:
Oh, may the storm that pours on me
Bow down my head alone!

Full swiftly blew the swift Siroc,
When last I press'd thy lip;
And long ere now, with foaming shock,
Impell'd thy gallant ship.

Ամպք շանթեն, օդք տեղան, ժամ չար .

Ժայթքեն հեղեղք սաստկազայր .
Այլ դեռ խորհուրդ մ' յիս ունի կար

Ջեռուցանել զծոցս յամայր :

Մինչ թափառիմս ի դար ու ի դիւր

Ընդ թուփս եւ սար ժայռունակ ,
Յապշոպ տարերցս յախընթոր
Ուր կաս քաղցրիկ Փլորենտեակ :

Ո՛չ 'ի ծովիկ, ոչ 'ի ծովիկ .
Նաւ քո գընաց 'ի վաղուց .
Իցիւ որ շուրջս հնչի մրըրիկ
Յիս լսկ հանէր ըզզայրուց :

Մինչ հուսկ տայի չըրթանցդ համբոյր
Շընչէր հարաւ անուշակ .
Եւ փրփրադէզ փութայր հարոյր
Վարէր ըզսէգ քո նաւակ :

Now thou art safe ; nay, long ere now
Hast trod the shore of Spain ;
'Twere hard aught so fair as thou
Should linger on the main.

And since I now remember thee
In darkness and in dread,
As in those hours of revelry
Which mirth and music sped ;

Do thou, amid the fair white walls,
If Cadiz yet be free,
At times from out her latticed halls
Look o'er the dark blue sea ;

Then think upon Calypso's isles,
Endear'd by days gone by ;
To theirs give a thousand smiles
To me a single sigh.

And when the admiring circle mark
The paleness of thy face,
A half-form'd tear, a transient spark
Of melancholy grace,

Արդ վաղ դու 'րեմըն ծովապուրծ
Ճեմիս յափունս Սպանիոյ .
Չէր իսկ դէպ ցարդ խաղ լինել ջուրց
Գեղեցկի քեզ նրմանսոյ :

Եւ զի յիշեմ զքեզ տակաւին
Ի խաւարչուտ 'ի մըթանս ,
Որպէս յանցեալ ժամս անդ հեշտին
Ի ձայնս երգոց ու 'ի հրճուանս .

Օ՛ն թէ Կաղիքս իցէ ազատ ,
Յորմունս անդ պերճ եւ սպիտակ
Դու 'նդ դաշլըճաց վանդակապատ
Յառեանց ընդ ծովս կապուտակ .

Ա՛ծ զԿալիպսեայ կըղզեակն 'ի միտ
Յանցեալ աւուրս ըղձալի .
Տուր տուր այլոց հազար ժըմիտ ,
Ինձ հառաչանս եւեթ մի :

Եւ մինչ դիտէ ակումբն ըղքեւ
Ըղզալկահար գոյն դիմաց ,
Զարտօսը անկազմ եւ զկայծ թեթեւ
Մեղամաղձիկըդ շնորհաց ,

Again thou'lt smile, and blushing shun
Some coxcomb's raillery;
Nor own for once thou thought'st of
one,
Who ever thinks on thee.

Though smile and sigh alike are vain,
When sever'd hearts repine,
My spirit flies o'er mount and main,

And mourns in search of thine.

Դարձեալ ժրպտեաց եւ ըզգաստ լեր
ի ծաղրածուաց փաղաքուչ.
Եւ մի պատմես թէ յիշեցեր

Ձոր զքեզն ունի մըշտայուչ:

Թէպէտ զուր են հառաչք եւ ծաղր
Յորժամ հեծեն սիրտք անջատ,
Այլ թռուցեալ շունչս ընդ ծովս եւ
սար
Լալով խնդրէ զքոյդ անհատ:

CHURCH
OF St PETER

But lo! the dome — the vast and won-
drous dome,
To which Diana's marvel was a
cell —
Christ's mighty shrine above his
martyr's tomb!
I have beheld the Ephesian's mira-
cle —
Its columns strew the wilderness,
and dwell
The hyaena and the jackall in their
shade;
I have beheld Sophia's bright roofs
swell
Their glittering mass i'the sun and
have survey'd

Տ Ա Ճ Ա Ր

Ս . Պ Ե Տ Ր Ա Ս Ի

Ահա գումբէթն ընդարձակ ահա գումբ
բէթն հրաշալի ,

Առ որով խուն Անահտայն մեհեան
թըւի տաղաւար .

Սա 'ի շիրիմ վըկային կանգնեալ սե-
ղան Քրիստոսի :

Տեսի զչըքնաղ ես շինուած զԵփեսո-
սին հրաշափառ .

Վայրավատին սիւնք անկեալ նորուն
կային յամայի ,

Ըզբորենի և զյովազ 'ի հովանոջն իւր
բնակել .

Տեսի զսըրբոյն Սոփիայ ձեղունս 'ի
փայլ արեւուն ,

Յաջողեցաւ ընդ դարերն այն սըրբա-
փայլ ինձ յառել

Its sanctuary, the while the usur-
ping Moslem pray'd ;

But thou, of temples old, or altars
new,
Standest alone -- with nothing like
to thee —

Worthiest of God, the holy and the
true.

Since Zion's desolation, when that
He
Forsook his former city, what could
be,
Of earthly structures, in his honour
piled,
Of a sublimer aspect? Majesty,

Power, Glory, Strength, and Beau-
ty, all are aisled
In this eternal ark of worship un-
defiled.

Enter: its grandeur overwhelms thee
not ;

Մինչ աղօթկերք անդ կային մահմե-
տականք տեսարք նորուն :

Այլ դու միայն կաս 'ի հին եւ նոր տա-
ճարս եւ սեղան ,

Դու միայնակ կաս կանգուն շունելով
զոք հաւասար :

Դու լոկ սըրբոյն Աստուծոյ եւ ճշ-
մարտին քաջ արժան :

Ո՞ յերկրաւոր տաճարաց մըտցէ գե-
ղոյդ 'ի պայքար :

Յորմէ հետէ Սիւնի յաւեր դարձաւ
սուրբ խորան

Եւ ըզփառացն իւր եթող տէր բնա-
կութիւն ըզնախկին ,

Ահեղութիւն , մեծութիւն եւ փառք
եւ գեղ աստանօր

Համախըմբեալ ընդ յարկաւդ յաւեր-
ժական տարածին ,

Ուր սուրբ ուանխառն պաշտիճմար-
տութիւն երկնաւոր :

Մ՛ուտ աղէ . ո՛չ ընկճեսցիս ո՛չ մեծու-
թեամբ դու նորին .

And why? it is not lessen'd; but thy
mind,
Expanded by the genius of the
spot,
Has grown colossal, and can only
find

A fit abode wherein appear enshrin-
ed

Thy hopes of immortality; and thou

Shalt one day, if found worthy, so
defined,

See thy God face to face, as thou
dost now

His Holy of Holies, nor be blasted
by his brow.

Thou movest — but increasing with
the advance,

Like climbing some great Alp, which
still doth rise,

Deceived by its gigantic elegance;

Ոչ առ նորայն ինչ նուազել, այլ առ
լայնել մըտաց քոց,
Հըսկայարար աճելով 'ի ձեռն ողւոյ
տաճարին .

Ձի եւ ոչ այլուր գտցի տեղի սլատկան
ըղձից քոց

Բայց 'ի դադարն ուր քո յոյսք յան,
մահութիւնն վերբերին :

Օր եկեսցէ եւ տեսցես, թէ ոչ գտցիս
անարժան ,

Տեսցես դու դէմ յանդիման զաս,
տուածութիւնն իսկ անճառ .

Որպէս զիւրն աստ տեսանես ըզսըր-
բութիւն սրբութեան ,

Տեսցես եւ մի հողասցիս յաշացն ահէ
վեհափառ :

Յառաջ խաղաս . . . եւ աճէ նա յառա-
ջելդ եւս քան զեւս ,

Որպէս գնալով ընդ Սլպեայց բար-
ձրագիտակ զառ 'ի վեր

Հըսկայակերպ դայ 'ի յայտ ցորչափ
պընդիսն 'ի վերելս ,

Vastness which grows — but grows
to harmonise —
All musical in its immensities ;

Rich marbles — richer painting —
shrines where flame
The lamps of gold — and haughty
dome, which vies
In air with Earth's chief struc-
tures, though their frame
Sits on the firm-set ground — and
this the clouds must claim.

Thou seest not all ; but piecemeal thou
must break,
To separate contemplation , the
great whole ;
And as the ocean many bays will
make,
That ask the eye — so here con-
dense thy soul
To more immediate objects, and
control

Աճել աճէ՛ հարազատ վայելչութեամբն
առնթեր .

Գաշնակութիւն իմն եւ շափ տիրէ
համայն անդ գոգցես ,

Վէմք պատուական , գեղանկար պատ-
կերք , սեղանք շողշողուն —

Ի բոց ոսկեակ կանթեղաց , եւ յաղ-
թականն այն գումբէթ

Հանուրց երկրի շինուածոց՝ թէ եւ
նոքա զտակ առնուն

Գետնոյ վերայ , ամպածրար սորայն
սլանայ ծայր եւեթ :

Այլ դեռ ըզբնաւ ոչ տեսեր , օ՛ն քակեա
լոյժ ըզբոլոր ,

Եւ յառեալ մի առ մի տես զամե-
նայնին ըզմասունս .

Իբր ովկիան բիւր յափունսըն գործէ
ծոց գոգաւոր

Ական տեսոյ արժանիս . ծրարեա զհո-
գւոյդ քո զաշկունս ,

Ուրոյն ուրոյն դիտելով , գիր սանձ
մըտաց զգուշաւոր ,

Thy thoughts until thy mind hath
got by heart
Its eloquent proportions, and unroll
In mighty graduations, part by part,
The glory which at once upon thee
did not dart,

Not by its fault — but thine : our out-
ward sense
Is but of gradual grasp — and as it
is
That what we have of feeling most
intense,
Outstrips our faint expression ; even
so this
Outshining and o' erwhelming edi-
fice
Fools our fond gaze, and, greatest
of the great,
Defies at first our Nature's little-
ness,

Մինչև սրբօրդ քո հարցին զեղա-
պատշաճ տխաք նորուն,
Եւ փոքր առ փոքրը կըրթեալ 'ի տե-
սութիւն բերիցես
Ըղհրաշտօղ պատկերին զանհամե-
մատ մեծութիւն՝
Զոր 'ի սկզբուն չկարացեր զբաւել
աչացդ 'ի միտ տես:

Ոչ առ նորին ինչ՝ այլ քոյ զգայականիդ
թերութեան՝
Որում պատկերք ետ ընդ ետ կեր-
պարանին արտաքոյ,
Եւ չբաւեն 'ի մեղ բանք ներքին
զգացմանց զոլ թարգման .
Հանգոյն եւ յայս սխրալի յահեղա-
խրոխտ շինուածոյ
Նըացեալ աչացս ի պատրանս ըմբռ-
նին մեծ պակուցման,
Երբ մեծութիւնն ահեղ՝ խաղ զփոքր-
կութեամբս առնէ զմեր .
Մինչև տակաւ ընդլայնեալ մերոց մը-
տաց ընդ նրմին

Till, growing with its growth, we
thus dilate
Our spirits to the size of that they
contemplate.

Then pause, and be enlighten'd ;
there is more
In such a survey than the sating
gaze
Of wonder pleased, or awe which
would adore
The worship of the place ; or the
mere praise
Of art and its great masters who
could raise
What former time, nor skill, nor
thought could plan ;
The fountain of sublimity displays

Its depth, and thence may draw the
mind of man
Its golden sands, and learn what
great conceptions can.

'Դարձակեսցուք եւ զհոգիս քաջահա-
սուք այնց լինել
Որոց լոկով զարմացմամբ կայաք յա-
ռաջն 'ի զընին :

Արձանացիր 'ի միտ աւու , զի մեծ են
շահք զիտմանդ այդ

Քան զըսքանչանս վայրասպար կամ
զահ տեղւոյն սըրբութեան
Կամ զհիացումն ընդ արուեստ ճար-
տարութեան որ կան անդ ,

Եւ ընդ ճարտարս՝ որք զհանուրց վեհն
ամբարձին զայն արձան ,

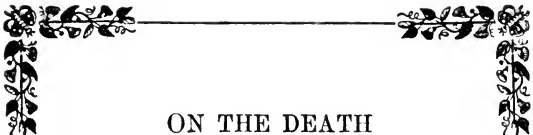
Որ ոչ ձեռին առաջնոց եւ ոչ մըտաց
եկն 'ի յայտ :

Վըսեմութիւն համօրէն 'աստանօր
կայ հոլանի .

Աստուատ կարեն մի առ մի քակել
հանել միտք մարդոյ

Զոսկեղինիկ աւազոյն առնուլ ըզչափ
պայմանի ,

Եւ գիտել որքան զօրեն մեծամեծ
գիւտք հանճարոյ :

ON THE DEATH
OF A YOUNG LADY ¹

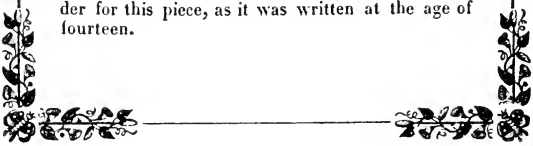
Cousin to the Author, and very dear to him.

Hush'd are the winds, and still the
evening gloom,
Not e'en a zephyr wanders through
the grove,
Whilst I return, to view my Mar-
garet's tomb,
And scatter flowers on the dust I
love.

Within this narrow cell reclines her
clay,
That clay, where once such anima-
tion beam' d ;

¹ The author claims the indulgence of the reader for this piece, as it was written at the age of fourteen.

Ի ՄԱՆՈՐԻՈՐԴԻ ՄԻՈՅ
ՔԵՌԻՈՐԴԻ ՔԵՐԹՈՂԻՆ ԵՒ ՍԻՐԵԼԻ
ՅՈՅԺ ԿՄԱՒ¹.

Հողմախաղաղ կան այերք, մաայլ է ե-
րեկս և անդորր,
Եւ ոչ սըղոխ մի զովաշունչ շնչէ 'նդ
անտառըս մայրեաց.
Եւ ես երթամ ի խոկալ ըղՄարգար-
տայ գերեզման,
Եւ ընդ աճիւնսն անձկալի սըխուել
ծաղկունըս պէսպէս:

Յայսմ ի յանձուկ տասլանի կայ հան-
գուցեալ աճիւն իւր,
Որ վայրիկ մի յառաջ ճառագայթէր
այնչափ կեանս.

¹ Յօրինեաց զտաղս Լորտ Պայրն 'ի չորեքու-
սան ամս հասակին, որոյ վասն խնդրէ զնրեւ
ընթերցանելեացն:

The King of Terrors seized her as
his prey,
Not worth nor beauty have her life
redeem'd,

Oh! could that King of Terrors pity
feel,
Or Heaven reverse the dread de-
crees of fate,
Not here the mourner would his
grief reveal,
Not here the muse her virtues would
relate.

But wherefore weep? Her matchless
spirit soars
Beyond where splendid shines the
orb of day;
And weeping angels lead her to
those bowers
Where endless pleasures virtue's
deeds repay.

Իշխանն Արհաւրաց կապտեաց էառ
զայն յաւար .

Ոչ արդիւնք կամ գեղոյ շնորհ վըր-
կել ըզնա կարացին :

Ո՛հ Արքայն Չարհուրանաց թէ գորովել
ինչ կարէր ,

Եթէ երկինք մեզմեալ էին զդատա-
կնիքն անողոք ,

Որ արտասուէն արդ ըզնա ոչ այլ
ցաւօք մորմոքէր ,

Եւ ոչ Մուսա զուղղութիւնսն առնոյր
յայտնել աստանօր :

Այլ հիմ իցէ արտասուել . հեղահամ-
բոյրն իւր հոգի

Սլացաւ 'ի վեր քան զաստեղս ուր
տըւընջեանն է արփի .

Եւ զուարթունք արտասուօք ածեն ի
սուրբ զինքն անտառս .

Ուր ուղղութեան են մըրցանակք
անթիւ հաճոյք վայելից :

And shall presumptuous mortals
Heaven arraign,
And, madly, godlike Providence ac-
cuse?
Ah! no, far fly from me attempts so
vain; —
I'll ne'er submission to my God re-
fuse.

Yet is remembrance of those virtues
dear,
Yet fresh the memory of that beau-
teous face;
Still they call forth my warm af-
fection's tear,
Still in my heart retain their wont-
ed place.

Եւ մեք ժըպիրհ մահացուք, տըրտո՞ւնջ
ունիմք մեք զերկնից ,

Եւ յետամիտք յառնեմք ընդդէմ
երկնաւորին հրամանաց .

Ո՛հ քաւ յինէն ի բացեայ անմիտ խոր
հուրդք այսպիսի .

Ոչ ժըխտեցից Աստուծոյ զպարզև
կամացս իմ ձօնի :

Համայն և այսպէս քաղցր է յիշել զուզ-
ղութիւնսն .

Հեշտ է ածել ընդ միտ զառույգ ըզգեղն
և պայծառ .

Արտասուք իմ անդադար տեղասցեն
յորդ վասն իւր ,

Եւ պատկեր իւր դրոշմեալ կացցէ
յաւէժ ի սիրտ իմ :

TO THE DUKE
OF DORSET

Dorset! whose early steps with mine
have stray'd,
Exploring every path of Ida's
glade;
Whom still affection taught me to
defend,
And made me less a tyrant than a
friend,

Though the harsh custom of our
youthful band
Bade *thee* obey, and gave *me* to com-
mand;
Thee, on whose head a few short
years will shower
The gift of riches and the pride of
power;

ԱՌ

ԴՈՒԹՄՆ ՏՈՐՍԷԴ

Տորսէդ, ընկեր ըզբօսանաց պատանե-
կան իմ աւուրց,

Մինչ քեւ ընդ հովանուտ շաւիղս Ի-
դայ յածէաք,

Դու՛ որոյ գըթովըն վարժեցայ պաշտ-
պան կալ,

Եւ ում քաղցըր սիրելի՛ քան բըռնա-
ւոր ոք եղէ,

Համայն խիստ իսկ օրինօք գումար-
տակիս մեր խըմբի,

Որ ինձ գիշխանութիւն՝ քեզ ըզհլու-
թիւն տայր հրաման.

Դու՛ որ տեսցես ընդ սակաւ ամս տե-
ղալ քոյինդ ի գլուխ

Ըզտուրըս ճոխութեանց, իհառս և
պատիւ զօրութեան,

E'en now a name illustrious is thine
own,
Renown'd in rank, nor far beneath
the throne.
Yet, Dorset, let not this seduce thy
soul
To shun fair science, or evade con-
trol,
Though passive tutors, fearful to
dispraise
The titled child, whose future breath
may raise,
View ducal errors with indulgent
eyes,
And wink at faults they tremble to
chastise.
When youthful parasites, who bend
the knee
To wealth, their golden idol, not to
thee, —
And even in simple boyhood's open-
ing dawn
Some slaves are found to flatter and
to fawn, —

Որ այժմէն հըռչակապանժ գօլտլ աւ
նուանդ հոյակապ,
Բարձիւ ճոխանաս՝ որ չէ ընդհատ ի
գահէ:
Համայն Տորսէդ մի լիցի քեզ հաւա
տարիմ համարել
Փախչել ի դիտութեանց, զամենայն
սանձ խորտակել,
Թէ և վարժիչք ասլիրատք՝ առ ահի
ոչ հաճոյ գոլ
Մանկանն ազատի՝ ում լիցի կար
բաշխելոյ
Բարձս և պատիւ՝ ՚ի թերութիւնսդ
աչառանօք հայեսցին,
Եւ խիթացեալք պատուհասել՝ անտես
դյանցուածսդ արասցեն:
Յորժամ արբուն մարդելոյդք ծունըր
դընեն առաջի
Ոչ քոյ՝ այլ ճոխութեան, նոցին աս
տուած ոսկեճոյլ.
— Զի և յաւուրց ճիղմ մանկութեան
որ անկեղծիկն է և սեւն,
Շողօքորթեն մարդելոյդք պաշտօն
տանել զինչ ըստրուկ — ,

When these declare, " that pomp
alone should wait
On one by birth predestined to be
great;
That books were only meant for
drudging fools,
That gallant spirits scorn the com-
mon rules; "
Believe them not; — they point the
path to shame,
And seek to blast the honours of
thy name.
Turn to the few in Ida's early
throng,
Whose souls disdain not to condemn
the wrong;
Or if, amidst the comrades of thy
youth,
None dare to raise the sterner
voice of truth,
Ask thine own heart; 't will bid
thee, boy, forbear;
For *well* I know that virtue lingers
there.

Մինչ բարբառին մեծաբանս ասել

« թէ դէս է պանծալ

Շրքեղ փառօք որոյ ի բնէ յաւագու-
թիւն է ծընեալ .

Ձի մատեանք գըրեալք են լոկ վասն
ոյց ի մոյր շըրջիցին ,

Ձի վեհ ոգւոց ապախտ առնել է զհա-
սարակաց օրինօք . »

Մի հաւատար՝ զի մատնանիչ առնեն
չաւիղս ամօթոյ

Եւ ջանան շիջելափառ առնել ըզիւառս
անուան քում .

Ընտիր արա ի դասու քոց առոյգանձն
ընկերաց ,

Ոյց պատրաստ իցէ սիրտ ատել ըզ-
չար աներկմիտ .

Եւ թէ ոչ գըտցի ի նոսին ոք աներ-
կիւղ , ըզխիստ ձայն

Ճըմարտութեան բարբառել , հարց
ղանպատիր սիրտ քոյին ,

Նա ոչ խաբէ՝ քանզի գիտեմ զի ուղ-
ղութիւն անդ բնակէ .

Yes! I have mark'd thee many a
passing day,
But now new scenes invite me far
away;
Yes; I have mark'd within that ge-
nerous mind
A soul, if well matured, to bless
makind.
Ah! though myself by nature haugh-
ty, wild,
Whom Indiscretion hail'd her fa-
vourite child;
Though every error stamps me for
her own,
And doomes my fall, I fain would
fall alone;
Though my proud heart no precept
now can tame,
I love the virtues which I cannot
claim.
'T is not enough, whith other sons of
power,
To gleam the lambent meteor of an
hour;

Ի հերուն հետէ այն դու մեծարոյ եղեր
ինձ ,

Այլ խընամք ինձ նորանոր մեկնել ի
քէն տան հրաման :

Այո տեսի աղնուախոհ մեծանձն ոգի
ես ի քեզ .

Որով թէ քաջ վարեսցիս՝ բերկրե-
ցուսցես ըզմարդիկ .

Ո՛հ ես ինքնին՝ թէսէտ բնութիւն
բուն և խըրոխտ զիս ըստեղծ ,

Յար ի վրիպանըս զառածեալ՝ կըն-
քեալ յանշուշտ կործանումն ,

Այլ կործանել կամիմ միայն և մեծա-
րել մեծարեմ՝

Չառաքինի ուղղութիւնսն յորոյ թա-
փուրըն դտանիմ ,

Եւ թէսէտ ոչ մի խրատ զսիրտ իմ
կարէ սղոքել :

Ոչ շատ է քեզ ի մէջ այլոց որդւոց հըզօր
զօրութեան

Փայլել լուսով վաղանցիկ զինչ երևոյթ
ընդ այերս .

To swell some peerage page in
feeble pride,
With long-drawn names that grace
no page beside ;
Then share with titled crowds the
common lot —
In life just gazed at, in the grave
forgot ;
While nought divides thee from the
vulgar dead,
Except the dull cold stone that
hides thy head,
The mouldering, scutcheon, or the
herald's roll,
That well-emblazon'd but neglect-
ed scroll,
Where lords unhonour'd, in the
tomb may find
One spot, to leave a worthless
name behind.
There sleep, unnoticed as the
gloomy vaults
That veil their dust, their follies,
and their faults,

Ոչ մարթի քեզ շատանալ սին պար,
ծանօք յաւելուլ
Դոյզն անուն 'ի տարեղիրս յանշափ
այնշափ շարս անուանց,
Վիճակակից լեալ յետ մահու մոռա,
ցելոց մինչ ի սպառ,
Մինչ վէժ ցըրտին զոսկերսըդ լոկ
բարժանեսցէ ի ռամկէն
Նըչանաւոր ի սպճոյճս և՛ ի ժան,
գահար կընքադրոյժ
Պահեալք խնամովք և ոչ ումեք ինչ
ի զարմանս յակն անկեալք.

Ուր իշխանք անպատուեալք կարեն
գտանել ի շիրմի
Տեղի մի՛ թողեալ ըզհետ իւրեանց ա,
նուն անարժան.
Անդ նընջեն, անծանօթք հանգոյն
տըխուր կամարաց
Քօղարկեալ զաճիւնս իւրեանց, զյի-
մարութիւնս և վրիպանս.

A race, with old armorial lists
o' erspread,
In records destined never to be
read.

Fain would I view thee, with prophetic eyes,
Exalted more among the good and
wise,

A glorious and a long career pursue,

As first in rank, the first in talent
too ;

Spurn every vice, each little meanness
shun ;

Not Fortune's minion, but her
noblest son.

Turn to the annals of a former day ;
Bright are the deeds thine earlier
sires display.

One, though a courtier, lived a man
of worth,

And call'd, proud boast! the British
drama forth.

Ազգ մի՛ լի ի դըրուագաց կերտեալ
չարս

Ի յիշատակս սահմանեալք շինեւ եր-
բեք ընթեռնի :

Մինչ նրկատող ակամբ ի հոյլս իղձ է
դիտել ինձ ըզքեզ

Ամբարձեալ աղնրւագութ և իմաս-
տուն որերոյ ,

Եւ անցանեւ ի հանդէս երկայնաձիղ
լի փառօք

Յառաջընտիր աւագութեան՝ իմաս-
տութեամբ և ծագմամբ .

Առաթուր հարեալ զախտս՝ ամենևին
անվատթար ,

Պահպանեալ ոչ ի բախտէ այլ զեր
աղնիւ իւր որդի :

Դարձո՛ զաչսդ և տես ըզտարեզիր ան-
ցելոցն

Ուր դրոշմեալ կան հանդէսք մեծա-
համբաւ քոց հարանց .

Միում եղև փառք հայր լինել թատր-
երգութեանըս մերում .

Մին մեծ եկաց ի մարտի , ի սինկլի-
տոսն , յարքունիս ,

Another view, not less renown'd
for wit;
Alike for courts, and camps, or se-
nates fit;
Bold in the field, and favour'd by
the Nine;
In every splendid part ordain'd to
shine;
Far, far distinguish'd from the glit-
tering throng,
The pride of princes, and the boast
of song.
Such were thy fathers; thus pre-
serve their name;
Not heir to titles only, but to fame.

The hour draws nigh, a few brief
days will close,
To me, this little scene of joys and
woes;
Each knell of Time now warns me
to resign mine:
Shades where Hope, Peace, and
Friendship all were

Քաջամարտիկ ձեռներէց և սիրելի
մուսաշից ,

Պարծանք իշխանաց և զարդ շքեհադ
Պառնասեայ :

Այսպէս կացին հաւք քոյին . կալ ըզ-
նոցին փառս յոտին .

Լեր պայազատ ոչ լոկ անուանցն այլ
և նոցին համբաւոյ .

Մերձ է ինձ ժամըն մօտալուտ, փոքրը
միւս ևս է՝ ոչ տեսից

Զհանդիսարան պատանեկան իմ հըր-
ճուանաց և ցաւոց .

Ընդ փոյթ հարկ է ինձ լըքանել ըզսի-
րահեշտ հովանոցս ,

Յոր կէի ի կեանս յուսով մըտերմու-
թեամբ է՝ անդորրու ,

Յոյս՝ որ փայլէր երփնազարդ գունա-
գեղիւք փայլ ի փայլ ,

Ճանանչելով համայնասպառ ժամա-
նակին ընդ թևովք .

Անդոյր՝ զոր շաղմըկէր խորհուրդ ինչ
այլ եկամուտ ,

Hope, that could vary like the rain-
bow's hue,
And gild their pinions as the mo-
ments flew;
Peace, that reflection never frown'd
away,
By dreams of ill to cloud some fu-
ture day;
Friendship, whose truth let child-
hood only tell;
Alas! they love not long, who love
so well.
To these adieu! nor let me linger
o'er
Scenes hail'd, as exiles hail their
native shore,
Receding slowly through the dark-
blue deep,
Beheld by eyes that mourn, yet
cannot weep.
Dorset, farewell! I will not ask one
part
Of sad remembrance in so young
a heart;

Եւ չամբօխէր աղղեցութիւն նախա-
գուչակ աղեակց .

Մտերմութիւն՝ որ ժըմտի լոկ ի ման-
կութեան սեռն և սերտ :

Ո՛հ չէ ներեալ սիրել դ'երկար որոց
գիտունն են ի սէր .

Համայնն էանց . ի սիրայնոց ցաւազին
զաչս անձատեմ :

Այսպէս պանդուխտ տարանձատ ի
բնականունդ դաւառէն

Դառնայ ի գետափն հայի կոյս կա-
պոյտ ընդ դաշտն յամբընթաց ,

Յաւազին ականողեօք ոյց չէ տուեալ
արտասուել :

Ողջոյն Տորսէդ , ոչ խնդրեմ ես յարբուն
սըրտէդ յուշարար .

Վաղիւրն ջընջեսցէ զանունս անհետ
անտ՝ իսպառ .

Այլ ի հասուն ամս հասակի թերևս
տեսցուք մեք զիրեարս ,

Քանզի բախտ եդ ըզմեզ ի նոյն պա-
րոյրս ընթացից ,

The coming morrow from thy youth-
ful mind
Will sweep my name, nor leave a
trace behind.
And yet, perhaps, in some ma-
turer year,
Since chance has thrown us in the
self-same sphere,
Since the same senate, nay, the
same debate,
May one day claim our suffrage for
the state,
We hence may meet, and pass each
other by,
With faint regard, or cold and
distant eye.
For me, in future, neither friend nor
foe,
A stranger to thyself, thy weal or
woe,
With thee no more again I hope to
trace
The recollection of our early race:

Եւ քանզի՛ սինկլիստոսն ի մի և նոյն
վէճ բանից

Մարթիցի Անգղիոյ վերագոչել զմեր
կարծիս .

Ո՛ղիտէ թէ յայնժամ անփոյթ լիցուք
ըզմիմեանց ,

Կամ թէ թերևս անցցուք մօտ ցաս-
մընագին լռութեամբ .

Անդ յայնժամ ոչ լիցիս ինձ հակա-
ռակորդ կամ մտերիմ .

Անփոյթ լիցիմ ես ընդ քո ելս յաջող
բախտիդ կամ ձախող .

Եւ այս հուսկ նուագ յուշ առնել
է պատանութեան ըզմեր ամս .

Ոչ ընդ միմեանս՝ այլ ըմբոյխնեմք
մըտերմութեան ըզհըրձուանս .

Ես ի խռան յայսմհետէ լուայց ըզձայն
քո ծանօթ .

Այլ եթէ ուխտ սըրտի անզօր ի ծած-
կել զկիրսն ի հարկէ ,

No more, as once, in social hours
rejoice,
Or hear, unless in crowds, thy well-
known voice:
Still, if the wishes of a heart un-
thought
To veil those feelings which per-
chance it ought,
If these, — but let me cease the
lengthen'd strain, —
Oh! if these wishes are not breath-
ed in vain,
The guardian seraph who directs
thy fate
Will leave thee glorious, as he
found thee great.

Եւ եթէ ուխտքս այսօրիկ ոչ ընդու-
նայն ինչ իցեն,
Զուարթուն՝ բախտիդ քո պահպան
այն որ եղիտ ըղբեղ մեծ
Հընչեցուցէ զանուն քո մեծահըռչակ
համբաւեալ:

THE TEAR

« O lacrymarum fons tenero sacros
Ducentium ortus ex animo quater
Felix ! in imo qui scatentem
Pectore te, pia Nympha, sensit. »

GRAY

When Friendship or Love our sym-
pathies move

When Truth in a glance should ap-
pear,

The lips may beguile with a dimple
or smile,

But the test of affection 's a Tear.

Too oft is a smile but the hypocrite's
wile,

To mask detestation or fear ;

Give me the soft sigh, whilst the
soul-telling eye

Is dimm'd for a time with a Tear.

Ա Ր Տ Ա Ս Ո Ւ Ք

« Ով աղբիւր արտասուեաց, ծընեալ ՚ի սիրտոս բարեգութ Ըզսըբբութիւնըս՝ տանողաց. չորեք-պատիկ երջանիկ Որ զքեզ բըղխեալ ըզգայ յիւր ծոց՝ շնորհիւ գըթած Յաւերժ հարսին: »

ԿՐԷՅ

Յորժամ սէր և մտերմութիւն յուզեն զգորով մեր և գութ,
Յորժամ ճըմարտութեան հարկ է ծագել յականողիս
Շըրթունք մարթեն պատրել շարժ-
մամբ իւիք կամ ժըմտիւք իմն.
Այլ հաւաստիք առհաւատչեայք սե-
ռըն սիրոյ են արտասուք:
Բազում այն է զի ժըպիտ կէղծուպա-
տիր է նենգութիւն,
Առնել քողածածուկ զատելութիւն
և կամ զերկիւղ.
Ինձ հաճոյ քաղցր այն հառաչ յոր-
ժամ աչկունքն՝ գործիք հոգւոյ,
Վայրիկ մի մըթագնին արտասուեաց
ինչ թէ ի կաթիլս:

Mild Charity's glow, to us mortals be-
low,
Shows the soul from barbarity
clear ;
Compassion will melt where this
virtue is felt,
And its dew is diffused in a Tear.

The man doom'd to sail with the blast
of the gale,
Through billows Atlantic to steer,

As he bends o'er the wave which
may soon be his grave,
The green sparkles bright with a
Tear.

The soldier braves death for a fanci-
ful wreath
In Glory's romantic career ;

But he raises the foe when in battle
laid low,
And bathes every wound with a
Tear.

Անտի գութ եռանդուն ծանօթանայ հո-
գի աղնիւ .

Եւ մինչ յայտնէ զինք զըթութիւն ,
քաղցրածաւալ սրիօէ զիւրև

Ըզցօղ իւր անոյչ ի մի կաթիլ լոկ ար-
տասուաց :

Մարդ թափառոտ 'ի թափս հողմոց և
ալէտանջ մըրըրկակոծ

Ընդ կոհտկս ատլանտեան կայ խո-
նարհեալ յալեաց վերայ

Որ ընկլուզցեն զինք ընդ հուպ , և ի
վերայ կանաչ դաշտին

Թափէ յաչացն ականողեաց կաթիլ
մի լոկ արտասուք :

Մարտիկ մահու զիմազրաւող յուսով
ցնորեալ վառ սարգենւոյն

Միջամուխ յասպետական աղատա-
կամ փառաց կըրկէս ,

Այլ կարկառէ նա զաջն յաղթող առ
պարտեալն իւր թըշնամի

Եւ կաթիլ մի արտասուօք ըզնորուն
վերս առողանէ :

If with high-bounding pride he re-
turn to his bride,
Renouncing the gore-crimson'd
spear,
All his toils are repaid when, em-
bracing the maid,
From her eyelid he kisses the Tear.

Sweet scene of my youth! seat of
Friendship and Truth,
Where love chased each fast-
fleeing year,
Loth to leave thee, I mourn'd,
for a last look I turn'd,
But thy spire was scarce seen
through a Tear.

Though my vows I can pour to my
Mary no more,
My Mary to Love once so dear,

In the shade of her bower I remem-
ber the hour

Թէ երջանիկ'ը խրոխտապանձ դայ առ
խօսեալն իւր ընկալուչ
Եւ զգեղարդն արիւնազանդ եղեալ ի
վայր հանդուցանէ .
Փոխարինեալ են անդ համայն քաջա-
րութեանց իւրոց ճըգունք
Կալեալ ի գիրկս ըզսիրունհին մինչ ի
չըրթունսըն համբուրէ
Եւ արտասուաց մի կաթիլ յայտօըն
փոխան զիտէ ցողեալ .
Վայր սիրելի իմ՝ մանկութեան , վայր
սըրբութեան և մտերմութեան
Ուր տարին երագ վազէր սիրոյ տար-
փիցս իմ՝ յանդիման ,
Ի թողուլս ըզքեզ տըխրեալ դարձայ
ի տեսքո միւսանգամ ,
Սալ աչօք արտասուաց հազիւ զբար-
ձունսըզ գիտեցի :
Ինձ լըսելի չիք այլ առնել առ Մարիամ
ուխտից երգմունս ,
Սա Մարիամ ինձ այդչափ տարփա-
տենչիկ երբեմն ուրեմն ,
Սալ ինձ ի յուշ գայ այն վայրկեան
յոր՝ զհովանեաւ ծառաստանին

She rewarded those vows with a
Tear.

By another possest, may she live
ever blest!

Her name still my heart must
revere:

With a sigh I resign what I once
thought was mine,
And forgive her deceit with a Tear,

Ye friends of my heart, ere from you
I depart,
This hope to my breast is most
near:

If again we shall meet in this rural
retreat,
May we meet, as we part, with a
Tear.

When my soul wings her flight to
the regions of night,
And my corse shall recline on its
bier,
As ye pass by the tomb where my
ashes consume,

Հատուցումն ուխտիցս իմոց շնորհէր
ի շիթս ինչ արտասուաց :

Այլում է արդ նա զուգակից . իցիւ լի-
նէր երբերջանիկ ,

Սիրտ իմ յաւէտ օրհնեսցէ յամայր
ամօք զիւր սնունն .

Թողում ըզսիրտն հառաչանօք զոր
ինձ լինել համարէի .

Եւ ներեմ ուխտազանցին՝ այլ հեղ-
լով շիթ մի արտասուաց :

Ո՛հ դուք հոգւոյս սիրակըցորդք չե ի մի-
մեանց տարանջատք ,

Թողէք ասել ձեզ զիղձ մի ինձ յոյժ
սիրելական .

Թէ զըտցուք դարձեալ զիրեարս դե-
ղաղուարձ յայս օթւանս ,

Իցիւ տեսցուք ըզմիմեանս իրր ի թո-
ղուլս արտասուօք :

Մինչ ի թռիչս իւր սլացցի հոգիս ի մար-
զըս գիշերոյ .

Յորժամ մարմինս իմ հանգիցէ ի դա-
գաղի եղեալ յորսայս .

Եթէ լիցի ձեզ անցանել հանդէպ չիր-
մի սակերոտեացս ,

Oh! moisten their dust with a Tear.

May no marble bestow the splendour
of woe

Which the children of vanity rear ;

No fiction of fame shall blazon my
name,

All I ask—all I wish—is a Tear.

Ո՛հ բարեկամքդ իմ ցօղեցէք մի մի
կաթիլս արտասուաց :
Ոչ կուճք վիմարդք, ոչ մահարձանք շը-
քեղաշուք սըգոյ ցաւոց
Ձոր ամբառնան ունայնորդիք՝ ի վերայ
իմ վերամբարձցին ,
Ոչ սլատիւ ինչ սըտապահոյճ ընկե-
րեսցէ զիմ անուն .
Ձոր խնդրեմս համայն ուխտիւք է շիթ
մի լոկ արտասուք :

ON THIS DAY I COMPLETE MY
THIRTY-SIXTH YEAR

Missolonghi, Jan. 22, 1824.

'Tis time this heart should be un-
moved,

Since others it hath ceased to move:
Yet, though I cannot be beloved,
Still let me love!

My days are in the yellow leaf;
The flowers and fruits of love are
gone;
The worm, the canker, and the grief

Are mine alone!
The fire that on my bosom preys
Is lone as some volcanic isle;

No torch is kindled at its blaze —
A funeral pile.

The hope, the fear, the jealous care,
The exalted portion of the pain

ՅԵՏԻՆ ՏՈՂԳ ՊԱՅՈՒՐՆԻ

Ի Միսսոլունկի, Ի յունուար, 1824.

Ժամ է սրբտին աւնուլ արդ դուլ եւ
դադար,

Ձի շարժել զայլս այսուհետեւ ոչ զօրէ.

Եւ թէպէտ չիք որ յիս հայի սիրարար.

Այլ սիրել՝ միշտ ինձ քաղցր է :
Եկեալ հատին սաղարթք կենաց ազա-
ղուն

Ի թօթափել մըրդոց սիրոյն եւ ծաղ-
կան.

Որդն եւ երբ արդ եւ ցաւալից անձ,
կութիւն.

Սոքա եւեթ ինձ մընան :

Հըրոյն ճարակ որ ի ծոցիս ճապատի՝

Սա զբոցացայտ բերէ կըղզեացն եւ
րեւոյթ.

Չըվառի ճրագ ի խարուկէ յայնմանտի.

Դամբանապան փայտակոյտ :

Ոչ եւս երկիւղ եւ յոյս եւ հոգք նա-
խանձու,

Ոչ եւս վըշտաց հաճոյախառըն բաժին,

And power of love, I cannot share,
But wear the chain.
But 't is not *thus*—and 't is not *here*—

Such thoughts should shake my
soul, nor *now*.
Where glory decks the hero's bier,

Or binds his brow.
The sword, the banner, and the field,

Glory and Greece, around me see!
The Spartan, borne upon his shield,

Was not more free.
Awake! (not Greece—she *is* awake!)

Awake, my spirit! Think through
whom
Thy life-blood tracks its parent lake,

And then strike home!
Tread those reviving passions down,

Եւ ոչ սիրոյ ոյժ ինձ իցեն բաւկացու ,
Այլ կրեմ ըզրեռնն նոցին ,
Բայց չէ տեղիս այս , չէ տեղիս այս եւ հազ
Խռովել զոգի մըտածութեամբք այս ,
գունակ ,

Մինչդեռ կնքէ փառք դիւցազանցն
ըզգագազ

Կամ ըզճակատ լուսասլասկ :
Ահա սուսերք եւ դրօշք եւ դաշտ մար-
տավար ,

Ու ակընկառոյց շուրջ ըզմեօք պիշ
Ելլադա .

Սպարտացի յիւրըն կըրեալ ի յաս-
պար՝

Չէր ազատիկ քան զսոսա :
Չարթիր . — չասեմ քեզ , Յունաստան ,
զարթեար դու . —

Չարթիր հոգիդ իմ . օ՛ն , հայեսոյց տես ,
ընդ ո՞ր

Արիւն սըրտիս ի լիճն իւր մայր հե-
ղուցու .

Եւ ապա հա՛ր , հար ի խօր :
Ըզքէն մըրըկեալ կըրից առնեմ ոտըն-
հար .

Unworthy manhood! — unto thee
Indifferent should the smile or frown

Of beauty be.
If thou regret'st thy youth, *why live?*

The land of honourable death
Is here: — up to the field, and give

Away thy breath!

Seek out — less often sought than
found —

A soldier's grave, for thee the best;

Then look around, and choose thy
ground,
And take thy rest.

Արիութիւնն անխառունակ առ որով
Վարկպարազիք են եւ խոտանք հա-
ւասար՝

Եւ գեղ ժըմտեալ եւ զըսրով:
Թէ 'նդ մանկութիւն քո զընդայցես
ըզմէ՛ կեաս .

Ահաւագիկ քեզ այս երկին մահու
վսեմ՝

Օ՛ն անդր, արի, նահատակեաց ի
դաշտս յայս

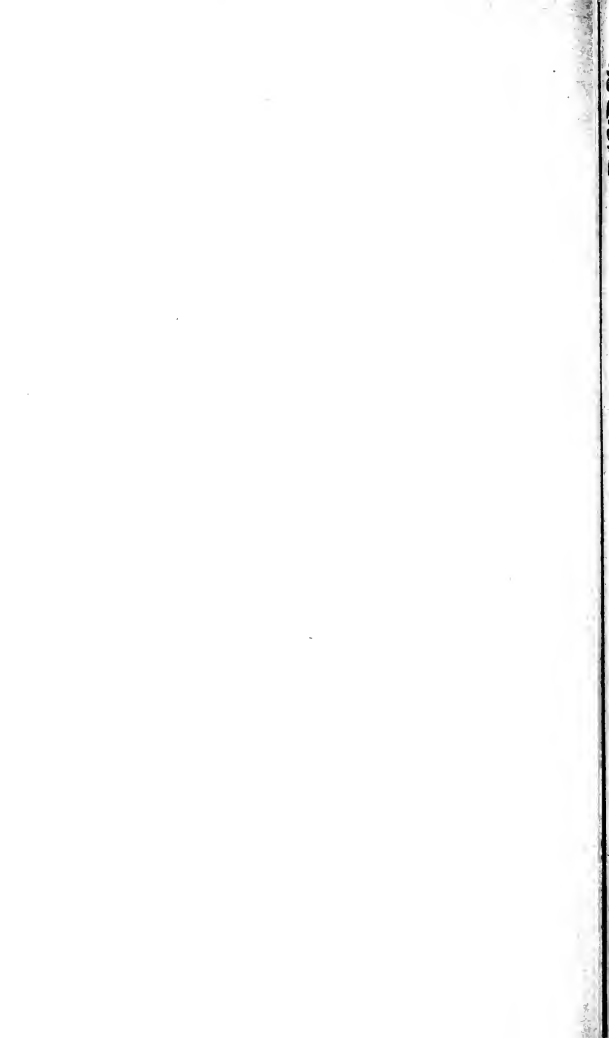
Ու արձակես զշունչդ յազատ
ճեմ:

Խնդրես դու քեզ, — քան ըղխնդիր
ղիւրագիւտ, —

Ըզգերեզման մարտկի. այդ մեղքաջ
յարմար .

Ապա շուրջ աչս ածեալ՝ ընտրեա ըզ-
դուք մահուդ ,

Եւ էջ հանգիր անդ յամայր :

INDEX

—

From the letters of Lord Byron	4
— To Mr. Moore	10
— To Mr. Murray	14
Pieces of the armenian history translated By Lord Byron, to exercise himself in the armenian language	21
Piece of a sinodical discourse by St. Nierses of Lampron translated by Lord Byron	33
The epistle of the Corinthians to St. Paul the apostle. (Found in the Armenian Bible as an Apocryphal writing) translated by Lord Byron	37

Epistle of St. Paul to the Corinthians (Found in the Armenian Bible as an Apocryphal writing) translated by Lord Byron	45
The destruction of Sennacherib .	64
Adress to the Ocean	70
On Waterloo	82
To Time	96
Stanzas composed during a thunder-storm	104
Church of St. Peter	114
On the death of a young lady cousin to the Author, and very dear to him	126
To the Duke of Dorset	132
The tear	152
On this day J complete my thirty-sixth year	162

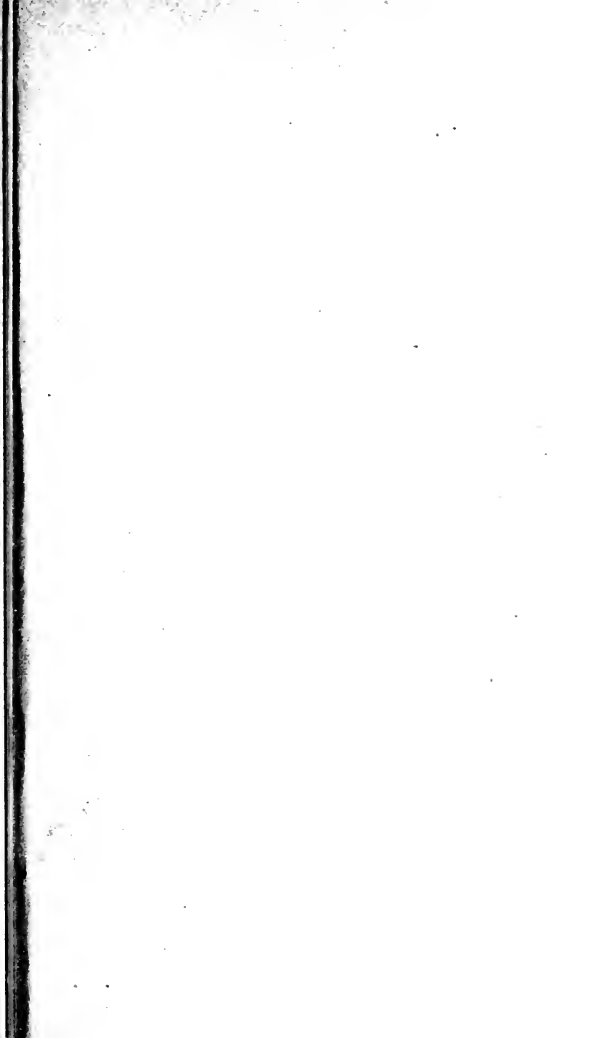

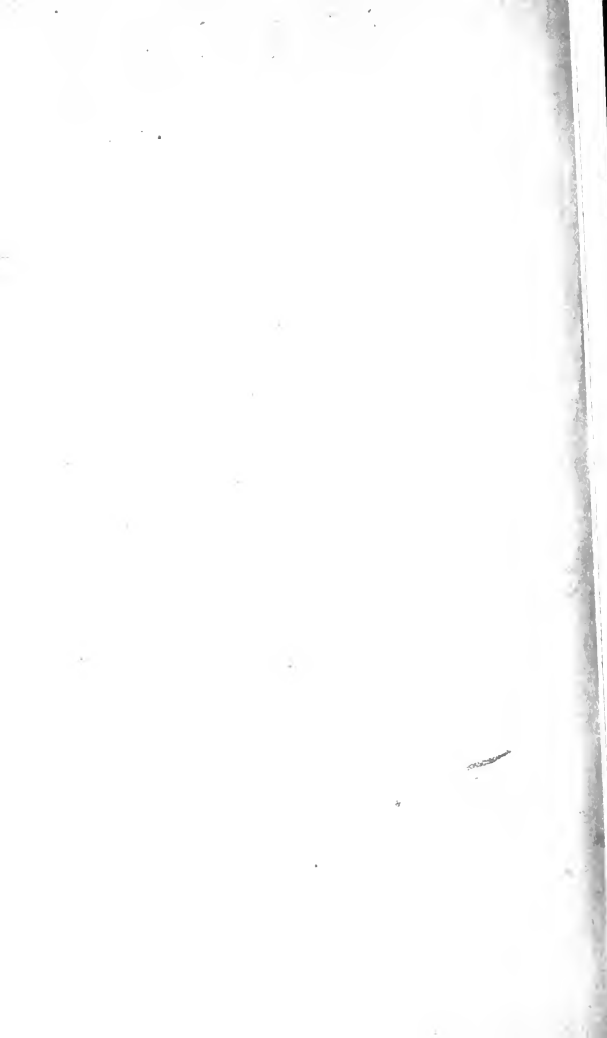
Յ Ո Ւ Յ Ա Կ

Ի թղթոց Լորտ Պայրընի	5
— Ա. Պ. Մուր	11
— Ա. Պ. Մըրի	15
Հատուածք պատմութեան Հայոց Թարգմանեալք 'ի Լորտ Պայրը- նէ, 'ի հրահանգս անձինն 'ի հայ բարբառ	20
Հատուած ատենաբանութեան Ս. Ներսէսի Լամբրոնացոյ թարգ- մանեալ 'ի Լորտ Պայրընէ . . .	32
Թուղթ Կորնթացոցն առ սուրբ առաքեալն Պաւղոս. (Գտեալ յԱստուածաշունչն Հայոց 'ի կար- գի Անյայտից). Թարգմանեալ 'ի Լորտ Պայրընէ	36

Թուղթ Պաւղոսի առ Կորնթացիս . (Գտեալ յԱստուածաշունչն Հա- յոց 'ի կարգի Անյայտից) . թարգ- մանեալ 'ի Լորտ Պայրընէ	44
Կոտորած բանակին Սենեքերիմայ	65
Ուղերձ առ Ովկիանոս	71
Ի վազերլու	83
Առ ժամանակ	97
Տաղ երգեալ 'ի շանթածիդ մրրկի	105

Տաճար Ս . Պետրոսի	115
Ի մահ օրիորդի միոյ քեւորդի քեր- ղողին և սիրելի յոյժ նմա	127
Առ Դուքսն Տորսէդ	133
Արտասուք	153
Յետին տողք Պայրընի	163

JC SOUTHERN REGIONAL LIBRARY FACILITY

B 000 018 929 0

